

Právní, účetní a daňové řešení pohledávek po splatnosti ve vybraném podniku

Veronika Míčková

Bakalářská práce
2018



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika Míčková**
Osobní číslo: **M14043**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Právní, daňové a účetní řešení pohledávek po splatnosti ve vybraném podniku**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte literární rešerši a zpracujte teoretické poznatky týkající se problematiky pohledávek, možnosti jejich řešení a dopad na účetní a daňovou oblast.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybraný podnik a analyzujte možnosti řešení pohledávek po splatnosti v této společnosti.
- Na základě analýzy navrhněte vhodný postup řešení pohledávek po splatnosti pro vybraný podnik.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BAŘINOVÁ, Dagmar a Iveta VOŽŇÁKOVÁ. Pohledávky: právně, daňově, účetně. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2007, 136 s. ISBN 978-80-247-1816-3.

MARŠÍKOVÁ, Jolana. Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou. 4. upravené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, 301 s. ISBN 978-80-7380-568-5.

PILÁTOVÁ, Jana a Jaroslav RICHTER. Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi: praktická řešení a vzory, daňová a účetní problematika, vybraná související ustanovení. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7263-678-5.

PRATT, Jamie. Financial accounting in an economic context. 9th ed. Hoboken: John Wiley and Sons, c2014, 738 s. ISBN 978-1-118-58255-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **15. prosince 2017**
Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2018**

Ve Zlíně dne 15. prosince 2017



doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan



prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnaní případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 10.5.2018

Jméno a příjmení: Veronika Míčková



podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá tematikou právního, daňového a účetního řešení pohledávek po splatnosti u vybrané společnosti. Teoretická část poskytuje poznatky z oblasti řešení pohledávek převzaté z odborné literatury. V praktické části se zabývám analýzou vývoje pohledávek v letech 2014 až 2016 a současného stavu pohledávek vybrané společnosti, další kapitola je věnována konkrétním případům řešení pohledávek v této společnosti. V závěru práce jsou na základě výsledků analýzy identifikovány nedostatky současného procesu upomínání dlužníků i případného vymáhání pohledávek, společnosti navrhuji opatření a možné způsoby řešení pro zefektivnění a zkvalitnění řízení pohledávek po splatnosti a minimalizace negativních dopadů jejich vzniku.

Klíčová slova: pohledávka, opravné položky k pohledávkám, odpis pohledávek, insolvenční řízení, exekuční řízení

ABSTRACT

The Bachelor's thesis deals with the legal, tax and accounting solution of overdue receivables in the selected company. The theoretical part is based on the economic literature and it provides the knowledge of receivables collection. In the practical part, I deal with the analysis of the development of receivables in the years 2014 to 2016 as well as I analyze the current state of receivables of the selected company. The next chapter is devoted to the specific cases of solving receivables in the selected company. At the end of the thesis, weaknesses in the current process of reminding debtors and eventual recovery of receivables are identified. At last, I recommend to the company measures and possible ways of solution for streamlining and improving the management of maturity receivables and minimizing the negative impacts of their occurrence.

Keywords: receivable, adjusting entries for receivables, write-off uncollectible receivables, insolvency procedure, distraint procedure

Děkuji paní Mgr. Evě Kolářové, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, za cenné rady, přínosné konzultace a také za velmi vstřícný přístup.

Dále bych chtěla moc poděkovat společnosti XY, s.r.o. za poskytnutí všech potřebných interních informací k vytvoření mé bakalářské práce.

Velký dík patří i celé mojí rodině za velkou podporu v celém průběhu mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 POHLEDÁVKA	12
1.1 TŘÍDĚNÍ POHLEDÁVEK.....	12
1.2 OCEŇOVÁNÍ POHLEDÁVEK	13
1.3 PROMLČENÍ POHLEDÁVKY.....	14
1.4 VZÁJEMNÝ ZÁPOČET POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ	15
2 PRÁVNÍ ASPEKTY POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI – MIMOSOUDNÍ ŘEŠENÍ	16
2.1 VYMÁHÁNÍ VLASTNÍMI SILAMI.....	16
2.2 UZNÁNÍ ZÁVAZKU	16
2.2.1 Splátkový kalendář.....	17
2.3 ROZHODČÍ ŘÍZENÍ.....	17
2.4 POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY.....	18
3 PRÁVNÍ ASPEKTY POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI – SOUDNÍ ŘEŠENÍ	19
3.1 ELEKTRONICKÝ PLATEBNÍ ROZKAZ	19
3.2 ŽALOBA.....	19
3.3 INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ	20
3.3.1 Úpadek	21
3.3.2 Pohledávky v insolvenčním řízení	22
3.3.3 Způsoby řešení úpadku	23
3.3.3.1 Konkurs.....	23
3.3.3.2 Reorganizace.....	25
3.3.3.3 Oddlužení.....	25
3.4 EXEKUČNÍ ŘÍZENÍ	27
4 ÚČETNÍ ASPEKTY POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI	28
4.1 ÚČETNÍ OPRAVNÉ POLOŽKY	28
4.2 ÚČETNÍ ODPIS POHLEDÁVKY	30
4.3 PODROZVAHOVÁ EVIDENCE	30
5 DAŇOVÉ ASPEKTY POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI	31
5.1 DAŇOVÉ OPRAVNÉ POLOŽKY.....	31
5.1.1 Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení	32
5.1.2 Opravné položky k malým pohledávkám	32
5.1.3 Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. 12. 1994.....	33
5.2 DAŇOVÝ ODPIS POHLEDÁVKY	34
5.2.1 Podmínka pohledávky	35
5.2.2 Podmínka dlužníka.....	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	37
6 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI	38

6.1	ZÁKLADNÍ ÚDAJE	38
6.1.1	Základní údaje dle výpisu z obchodního rejstříku	38
6.2	MAJETKOVÁ A FINANČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI	39
6.3	VEDENÍ ÚČETNICTVÍ VE SPOLEČNOSTI	43
7	ANALÝZA STAVU POHLEDÁVEK	45
7.1	POHLEDÁVKY V ROZVAZE	45
7.2	POHLEDÁVKY PO SPLATNOSTI	46
7.3	UKAZATELE AKTIVITY	47
8	ŘÍZENÍ POHLEDÁVEK	49
8.1	POHLEDÁVKA A – INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ S NÁVRHEM NA PROHLÁŠENÍ KONKURZU	49
8.2	POHLEDÁVKA B – POHLEDÁVKA MALÉ HODNOTY	53
8.3	POHLEDÁVKA C – ÚPLATNÉ POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY	54
8.4	POHLEDÁVKA D – ŽALOBA A EXEKUČNÍ ŘÍZENÍ	56
9	ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	59
	ZÁVĚR	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	67
	SEZNAM OBRÁZKŮ	69
	SEZNAM TABULEK	70
	SEZNAM SCHÉMÁT	71
	SEZNAM POUŽITÝCH ÚČTŮ	72
	SEZNAM PŘÍLOH	73

ÚVOD

Pohledávkami po splatnosti se v podnikové sféře musí zabývat postupem času snad každý podnikatelský subjekt. Pohledávky tvoří důležitou část oběžných aktiv podniku, přičemž s rozvojem firmy a rostoucími tržbami je spojen i růst pohledávek za odběrateli, bohužel ne všechny jsou uhrazeny v termínu splatnosti, a některé pro nevělu nebo neschopnost dlužníka k plnění závazku nejsou uhrazeny vůbec. Zařazení pohledávek mezi oběžný majetek již naznačuje, že hlavním rysem a snahou podniku by měla být přeměna těchto aktiv na peníze, které může společnost využít pro své další financování. Řízení pohledávek by mělo vést k zvyšování rychlosti jejich obratu a zajištění dostatečné likvidity podniku.

Pohledávky hrazené v pozdějším termínu nebo ty, které nejsou uhrazeny vůbec a řeší se řadu let, mohou mít vliv na likviditu a finanční stabilitu společnosti, mohou způsobit zhoršení schopnosti splácet závazky vůči věřitelům, vést k druhotné platební neschopnosti nebo ztrátám, které vznikají v důsledku zvyšování nákladů na vymáhanou pohledávku. Dalším důležitým aspektem vzniku pohledávky po splatnosti je, že tato pohledávka u podnikatele vedoucího účetnictví byla již při svém vzniku účtována do výnosů, které zvyšují základ daně pro výpočet daně z příjmu. Ke zmírnění těchto dopadů umožňuje Zákon o rezervách v některých případech vytvořit zákonnou opravnou položku nebo pohledávku daňově odepsat.

Teoretická část vymezuje obecné pojmy týkající se pohledávek, jejich třídění, možnosti řešení nedobytných pohledávek mimosoudní i soudní cestou. Dále jsou zde rozvedeny účetní a daňové aspekty vzniku pohledávek po splatnosti, tedy tvorba a účtování o opravných položkách a odpisu pohledávky.

Praktická část se zabývá analýzou finanční a majetkové struktury společnosti a analýzou stavu pohledávek. Dále jsou zde řešeny konkrétní případy pohledávek po splatnosti a jejich dopady na daň z příjmu a účetnictví společnosti, která i přes nastavený systém řízení pohledávek, eviduje neuhrazené pohledávky a musí je od dlužníků aktivně vymáhat. Na základě provedených analýz a zhodnocení postupů vymáhání u těchto pohledávek je podán návrh pro zvýšení efektivity řešení budoucího řízení pohledávek, k jejichž úhradě nedojde v době splatnosti.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je provést analýzu stavu pohledávek ve vybrané společnosti zabývající se výrobou vlnité lepenky a obalů z vlnité lepenky a na jejím základě navrhnout a doporučit zlepšení pro řízení pohledávek po splatnosti z obchodních vztahů. V rámci analýzy pohledávek společnosti je nutné identifikovat problémové oblasti z účetního, daňového a marginálně i právního hlediska a následně doporučit vhodné postupy pro zlepšení nedostatků, které povedou k optimalizaci upomínání dlužníka, vymáhání a správy nesplacených pohledávek.

Pro dosažení uvedených cílů je bakalářská práce rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část vymezuje základní poznatky související s řízením pohledávek, způsoby řešení pohledávek po splatnosti mimosoudní i soudní cestou a jejich dopad na účetnictví a daňové odvody společnosti. Tato část je zpracována metodou literární rešerše.

V druhé části jsou tyto poznatky aplikovány na společnost zabývající se výrobou vlnité lepenky a obalů z vlnité lepenky, která je v úvodu praktické části představena. Tato část dále poskytuje informace o horizontální a vertikální analýze podniku, analýze vývoje a stavu pohledávek a jsou zde také uvedeny konkrétní případy řešení pohledávek po splatnosti.

Na základě provedených analýz a řešených pohledávek po splatnosti jsou v závěru praktické části formulovány možné návrhy a doporučení pro zlepšení stávajícího stavu řízení a správy pohledávek po splatnosti. Tato část je zpracována metodou syntézy.

V této práci je kladen důraz zejména na účetní a daňové řešení pohledávek, tedy odpis pohledávek a vytvoření opravných položek, marginálně se práce zabývá také právními aspekty při řízení a vymáhání pohledávek.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POHLEDÁVKA

Obsah pojmu pohledávka vyplývá především ze zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“), který nabyl účinnosti 1. 1. 2014, a proto je označován také jako „Nový občanský zákoník“. Autoři Pilátová a Richter (2011, s. 15) pak definují pohledávku jako právo věřitele na určité plnění od dlužníka, vzniká zde dvoustranný závazkový vztah, kdy na jedné straně vystupuje věřitel, jemuž vzniká právo na plnění. Tomuto právu pak odpovídá povinnost dlužníka splnit svůj závazek vůči věřiteli na straně druhé. Plnění vůči věřiteli může být peněžité nebo nepeněžité povahy. (ČESKO, 2012, § 1721)

Pohledávka vzniká běžně ze dvou důvodů:

- ze smluv (smluvní pohledávky)
- z jiné právní skutečnosti, například z protiprávního činu (Doleček, 2014a)

Tato práce se zabývá zejména smluvními pohledávkami. Ty vznikají prodejem zboží nebo služeb zákazníkům, kteří neplatí okamžitě, představují tak vznik nebo rozšíření obchodního úvěru, který je splatný podle dohody stran, obvykle během 10 až 30 dnů. (Doleček, 2014a; Pratt, c2014, s. 234)

Pro účtování o pohledávkách se používá účtová skupina 31 – Pohledávky. Smluvní pohledávky pak najdeme obvykle na účtu 311 – Pohledávky z obchodních vztahů, na němž se účtují zejména pohledávky za odběrateli, poskytnuté zálohy a závdavky dodavatelům. Pohledávky jsou zahrnuty v oběžném majetku společnosti a jejich výše a rychlost splacení má vliv na likviditu celého podniku. (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 11; Březinová, 2016, s. 376)

1.1 Třídění pohledávek

Pohledávky lze třídit podle mnoha kritérií. Pro tuto práci je důležité především členění z hlediska stupně jistoty splacení pohledávek, které zobrazuje tabulka 1:

Tabulka 1 Třídění pohledávek z hlediska stupně jistoty splacení (Chlada, 2014; Vlastní zpracování)

POHLEDÁVKA	STUPEŇ JISTOTY SPLÁCENÍ
Jisté	věřitel má určitou jistotu splacení své pohledávky, dlužník je v příznivé finanční situaci
Pochybné	pohledávka je po lhůtě splatnosti, a existuje tedy riziko nespłacení

Sporné	dlužník nesouhlasí s některými náležitostmi a o pohledávce se vede soudní spor
Nedobytné	věřitel neúspěšně vyčerpal již všechny možnosti k vymožení dlužné částky
Promlčené	pohledávky, u nichž k procesu vymáhání nedošlo ve stanovené lhůtě
Odepsané	pohledávky, které věřitel účetně odepsal na vrub nákladů a v rozvaze se již nezobrazí

1.2 Oceňování pohledávek

Oceňování pohledávek je poměrně přísně regulováno. Toto ocenění má vliv na informace poskytované účetní jednotkou (dále jen „ÚJ“), aby tedy nedocházelo k jejich ovlivňování, nelze oceňování ponechat zcela v pravomoci účetních jednotek. Problematiku oceňování pohledávek upravuje především Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen „ZOU“), vyhláška Ministerstva financí ČR č. 500/2002 Sb. a České účetní standardy pro podnikatele. (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 72; Pilátová a Richter, 2011, s. 46)

ÚJ oceňují pohledávky:

- k okamžiku uskutečnění účetního případu (např. k okamžiku vzniku pohledávky nebo k okamžiku nabytí pohledávky postoupením)
- ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka (ČESKO, 1992b, §24; Pilátová a Richter, 2011, s. 46)

Účetní jednotka oceňuje pohledávky jmenovitou hodnotou, pořizovací cenou nebo reálnou hodnotou, zvláštní pravidla pak platí pro pohledávky vyjádřené v cizích měnách.

Tabulka 2 Oceňování pohledávek (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 73; Vlastní zpracování)

TYP POHLEDÁVKY	OCEŇOVÁNÍ
Vlastní	jmenovitou hodnotou
Nabytá za úplatu nebo vkladem	pořizovací cenou
Určená k prodeji	reálnou hodnotou
V cizí měně	převod na korunovou hodnotu

Pohledávky vlastní při jejich vzniku oceňuje ÚJ jmenovitou hodnotou. Pohledávky nabyté za úplatu nebo vkladem oceňuje ÚJ pořizovací cenou, součástí pořizovací ceny jsou také náklady s pořízením související, např. náklady na znalecké ocenění nakupovaných pohledávek, odměny právníkům a provize. Pohledávky určené k prodeji ke dni roční účetní závěrky

se oceňují reálnou hodnotou. Reálnou hodnotu lze chápat jako částku, za kterou by se pohledávka mohla prodat mezi znalými a ochotnými stranami při transakcích za obvyklých podmínek. (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 73; Pilátová a Richter, 2011, s. 46).

Určitou volnost dává ZOÚ věřiteli u pohledávky prioritně vyjádřeny v cizí měně. Ty musí být před zaúčtováním převedeny na korunovou hodnotu. Účetní jednotka si ve vnitřních předpisech sama stanoví jaký kurz k tomuto účelu bude používat. (Pilátová a Richter, 2011, s. 47)

V souladu s ZOÚ se může jednat o:

- aktuální denní kurz ČNB
- pevný kurz stanovený ÚJ, a to ve vazbě na kurz ČNB (Janhuba a spol., 2016, s. 92; Pilátová a Richter, 2011, s. 47)

1.3 Promlčení pohledávky

Při promlčení pohledávky dochází k výraznému oslabení práva věřitele. Nárok věřitele se po promlčení stává podmíněným, tj. závislým na tom, zda se dlužník rozhodne zaplatit svůj závazek či nikoli. Z tohoto důvodu je u každé pohledávky, kterou nám dlužník nezaplatil včas nutné sledovat promlčecí lhůtu. (Salačová, 2015)

OZ rozlišuje dvě promlčecí lhůty, a to:

- subjektivní
- objektivní

Subjektivní promlčecí lhůta je stanovena na 3 roky a začíná běžet dnem, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé. Většinou se jedná o den, kdy nastala splatnost faktury. Pokud je sjednáno plnění ve splátkách, posuzuje se promlčení u každé splátky samostatně. (Salačová, 2015)

Podpisem uznání dluhu či splátkového kalendáře ze strany dlužníka případně podáním žaloby je využita objektivní promlčecí lhůta. Objektivní promlčení lhůta je stanovena až na 10 let ode dne, kdy dlužník určil, že dle uznání dluhu svůj dluh zaplatí, nebo ode dne, kdy věřitel podal na dlužníka žalobu. V případě splátkového kalendáře počíná promlčecí lhůta běžet jednotlivě ode dne splatnosti každé dílčí splátky. S dlužníkem lze písemně sjednat i delší promlčecí lhůtu a to až v délce 15 let. (Salačová, 2015; Splátkový kalendář a Nový občanský zákoník, © 2014)

V případě, že ke vzniku obchodně závazkového vztahu došlo ještě za účinnosti původního obchodního zákoníku, tedy pohledávky vznikly do 31. 12. 2013, podléhají režimu dříve platného obchodního zákoníku a platí pro ně čtyřletá subjektivní promlčecí lhůta. (Salačová, 2015)

1.4 Vzájemný zápočet pohledávek a závazků

Vzájemný zápočet pohledávek a závazků může využít věřitel, který eviduje za dlužníkem pohledávky a zároveň má vůči němu závazek. Podle OZ není přípustné provádět zápočet proti pohledávkám promlčeným, pohledávkám, kterých se nelze domáhat u soudu a pohledávkám vzniklých z vkladů. Dále nelze proti splatné pohledávce započíst pohledávku, která ještě splatná není. Pokud pohledávky nejsou stejného druhu, tedy znějí na různé měny, jsou započitatelné pouze, pokud jsou tyto měny volně směnitelné, a došlo k vzájemné dohodě obou stran. Na základě dohody lze také provádět i vícestranné zápočty. (Martínková, 2015)

Po provedení vzájemného zápočtu se ruší pohledávky obou stran v rozsahu, v jakém se vzájemně kryjí. Pokud se pohledávky nekryjí zcela v částkách, je možné provést částečné zápočtení. V tomto případě je vhodné do dokumentu, kterým se zápočet oznamuje uvést částku rozdílu, kterou má dlužná strana uhradit nebo bude předmětem dalšího zápočtu. (Martínková, 2015)

V účetnictví lze provádět vzájemné zápočty pohledávek, aniž by byl porušen obecný princip zákazu kompenzace. Dovoluje to vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení ZOÚ v níž se uvádí, že za vzájemné zúčtování se nepovažuje vzájemný zápočet pohledávek a závazků zaúčtovaný prostřednictvím rozvahových účtů. Před provedením zápočtu je nutné zrušit případně vytvořené opravné položky (dále jen „OP“) k pohledávce, kterou chce ÚJ započíst. Účetní zachycení zápočtu pohledávek je závislé na účetní jednotce, běžně se používá spojovací účet 395, tento účet na konci účetního období nemůže mít žádný zůstatek. (Martínková, 2015)

Provádět vzájemné zápočty není povinností, ale pokud k nim nedojde, zbytečně se navyšuje bilanční suma v rozvaze. Povinnost vzájemného zápočtu pohledávek má ÚJ pouze před vytvořením zákonné OP. (Martínková, 2015)

2 PRÁVNÍ ASPEKTY POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI – MIMOSOUDNÍ ŘEŠENÍ

Věřitelé při nárokování svého práva po dlužníkovi v běžné praxi nejdříve využívají mimosoudních způsobů vymáhání a v případě, že neuspějí, přecházejí k soudnímu vymáhání. Tento postup ovšem není závazný a věřitel si může vybrat, jak bude svou pohledávku po dlužníkovi vymáhat.

2.1 Vymáhání vlastními silami

Vymáhání pohledávky po splatnosti vlastními silami spočívá v pokusech o telefonické či písemné kontaktování dlužníka, při kterém jej věřitel upomíná o úhradu, zjišťuje důvody opoždění platby, případně navrhuje možné řešení placení. Je vhodné první upomínku napsat ještě bez vyčíslení úroků z prodlení a tím motivovat dlužníka k platbě. (Doleček, 2014a)

Pokud tento smírný způsob vymáhání selže, věřitel zpravidla zasílá druhou upomínku, v níž vyčíslí úroky z prodlení, smluvní pokuty atd. Úroky z prodlení by měly odpovídat smluvním podmínkám a neměly by překročit průměrnou úrokovou sazbu. Součástí druhé upomínky může být i upozornění o podniknutí dalších kroků v případě neuhrazení pohledávek, zejména předání advokátní kanceláři. (Doleček, 2014a)

Výhodou tohoto způsobu vymáhání jsou nízké náklady celého procesu. Nevýhodou je, že tyto náklady lze těžko odhadnout, v účetnictví jsou zahrnuty v mzdových nákladech, poštovním, cestovním, v nákladech za právní služby apod. V případě neúspěchu může věřitel přistoupit k dalším mimosoudním i soudním formám vymáhání pohledávky. (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 43)

2.2 Uznání závazku

Uznání závazku je prohlášení učiněné v předepsané právní formě, ve kterém dlužník potvrzuje svůj závazek vůči věřiteli. Podle OZ lze za uznání závazku považovat kromě písemného uznání i placení úroků vztahujících se k pohledávce anebo částečné plnění závazku dlužníkem. Jedná se o nejjednodušší způsob, jakým věřitel může právně zajistit svou pohledávku. Uznání závazku může obsahovat také platební kalendář. (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 44)

Uznání závazku musí splňovat tyto požadavky:

- musí být písemné
- musí být z něj patrné, o jaký závazek se jedná
- musí obsahovat označení osoby věřitele a vyjádření vůle dlužníka, že závazek uznává (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 44)

Podle OZ platného po roce 2014 lze za uznání závazku považovat kromě písemného uznání i placení úroků vztahujících se k pohledávce anebo částečné plnění závazku dlužníkem. (Šperková, 2015)

2.2.1 Splátkový kalendář

Dalším formou uznání dluhu je dohoda o splátkovém kalendáři, který může být také součástí uznání dluhu. Jedná se o dvoustranné právní jednání, z toho vyplývá, že s ním musí souhlasit obě strany. Splátkový kalendář je možné sepsat i na již promlčenou pohledávku. (Splátkový kalendář a nový občanský zákoník, © 2014)

Splátkový kalendář určuje způsob, jak bude konkrétní dluh umořován a měl by obsahovat tyto náležitosti:

- celkovou dlužnou částku
- výši jednotlivých splátek
- datum úhrady jednotlivých splátek
- způsob úhrady (Bezouška, 2016)

V dohodě o splátkovém kalendáři lze sjednat i tzv. ztrátu výhody splátek, věřitel si tím vyhrazuje právo na zesplatnění celé částky dluhu, pokud se dlužník zpozdí s úhradou některé z jednotlivých splátek. Po splnění dluhu by měl věřitel uznání dluhu dlužníkovi na jeho výzvu vrátit nebo vystavit potvrzení o splacení dluhu. (Bezouška, 2016)

2.3 Rozhodčí řízení

Rozhodčí řízení je upraveno v zákoně č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, jedná se o alternativní formu oproti civilním soudům v řešení majetkových sporů. Rozhodování sporu v řízení vykonávají rozhodci. Rozhodcem se může stát občan České republiky, který je zletilý, bezúhonný a plně svéprávný, může být jedna nebo více osob, nicméně konečný počet rozhodců musí být vždy lichý. (ČESKO, 1994, § 4; Schelle a Schelleová, 2006, s. 6 a s. 41)

Rozhodnutí rozhodce se nazývá rozhodčím nálezem. Pro věřitele je důležitá skutečnost, že rozhodčí nález má povahu rozhodnutí soudu a je plnohodnotným exekučním titulem. Rozhodčí nález je rovněž konečný a nelze se proti němu odvolat, pokud se strany nedohodly jinak. V případě, že se strany dohodnou na využití této formy řešení svého sporu, musí v písemné formě zhotovit rozhodčí smlouvu nebo rozhodčí doložku, ve které by si měly stanovit počet a osoby rozhodců. (Rozhodčí řízení, 2013)

Mezi hlavní výhody rozhodčího řízení v porovnání se soudním procesem patří zejména nižší náklady řízení, rychlost, neveřejnost a neformálnost. Mezi nevýhody pak patří užší pravomoci rozhodců, rozhodci totiž nemají donucovací pravomoc předvolávat svědky, mohou tedy vyslyšet svědky a znalce jen tehdy, pokud se k nim dobrovolně dostaví a vypovídají. (Šuster, 2007)

2.4 Postoupení pohledávky

Postoupení pohledávky (nebo také cese) je úplatný či bezúplatný převod pohledávky z původního věřitele (postupitele) na věřitele nového (postupníka). Postoupení pohledávky je od roku 2014 upraveno zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem. S platností nového OZ není u převodu pohledávky vyžadována písemná forma. (Galvas, 2014)

Postoupení pohledávky lze uskutečnit i bez souhlasu dlužníka. Ovšem je povinností věřitele tuto skutečnost oznámit dlužníkovi a případně také osobě poskytující zajištění zástavním právem, ručením nebo jiným způsobem. Postoupení pohledávky je možné u všech pohledávek nebo souboru pohledávek krom těch, u kterých si to strany smluvně vyloučili. Nelze také postoupit pohledávku, která zaniká smrtí dlužníka nebo jejíž obsah by se změnou věřitele změnil k tíži dlužníka. S postoupenou pohledávkou přechází na postupníka i příslušenství pohledávky a všechna práva s ní spojená. (Brychta, 2009; Galvas, 2014)

V praxi se většinou postupují pohledávky za úplatu, jedná se tedy o prodej pohledávky. K prodeji pohledávek může postupitel využít i specializované společnosti, které se nákupem pohledávek přímo zabývají. Podle druhu nakupovaných pohledávek se dělí na factoringové a forfaitingové společnosti. Postupník prodejem pohledávky obvykle získá nižší obnos než by získal od dlužníka, naproti tomu se ale zbaví rizika nesplacení pohledávky. Rozdíl mezi původní hodnotou a cenou pohledávky při prodeji není daňově účinným nákladem. (Brychta, 2009; Galvas, 2014)

3 PRÁVNÍ ASPEKTY POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI – SOUDNÍ ŘEŠENÍ

Autoři Pilátová a Richter ve své publikaci Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi (2011, s. 29) definují soudní vymáhání pohledávky jako vymáhání formou státního donucení, tedy prováděním úkonů od podání žaloby až po výkon soudního rozhodnutí, jakož i přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení, případně podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení a účast v tomto řízení. Věřitelé se v praxi často obrací se svým nárokem na zaplacení pohledávky k příslušnému soudu poté, co selžou jejich snahy o mimosoudní řešení sporu.

3.1 Elektronický platební rozkaz

Elektronický platební rozkaz je formulář vydaný Ministerstvem spravedlnosti ČR, podání návrhu na jeho vydání představuje pro věřitele nejjednodušším způsob, jak uplatnit svůj nárok na zaplacení peněžitého plnění u soudu. Věřitel (žalobce) může podáním návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu uplatnit pohledávku až do výše 1 000 000 Kč, za tento návrh je povinen zaplatit soudní poplatek. (Doleček, 2014b)

Jestliže návrh na vydání elektronického platebního rozkazu obsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti a nárok žalobce vyplývá jednoznačně z jím uvedených skutečností, vydá soud elektronický platební rozkaz. Dlužník (žalovaný) může podat opravný prostředek, zvaný odpor. Pokud tak neučiní je povinen svůj závazek a náklady řízení zaplatit. Jestliže soud elektronický platební rozkaz nevydá, nařídí jednání. (Doleček, 2014b)

Výhodou při využití elektronického platebního rozkazu je pro věřitele zejména rychlejší řízení a nižší poplatky než u běžné žaloby. (Doleček, 2014b)

3.2 Žaloba

Žaloba je řízení před soudem, které je zahájeno na návrh jedné strany sporu. Žalobu využije věřitel (žalobce), který nechce nebo nemůže podat návrh na vydání elektronického platebního rozkazu (například požaduje peněžité plnění vyšší než 1 000 000 Kč). Pro žalobu není pevně stanoven vzhled formuláře, přesto každá žaloba musí splňovat určité formální náležitosti. (Doleček, 2014b; Winterová a Macková, 2015a, s. 188)

Návrh na podání žaloby by měl obsahovat zejména:

- označení soudu, jemuž je žaloba určena
- označení účastníků řízení identifikační číslo právnické osoby, identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem, popřípadě další údaje potřebné k identifikaci účastníků řízení
- označení věci, které se návrh týká
- částka, která má být u soudu uplatněna (Žaloba a její náležitosti, 2001)

Zvlášť důležitá je závěrečná část žaloby, které se říká žalobní petit, v ní musí žalobce co nejpřesněji popsat, čeho se žalobou domáhá. V případě nesplacené pohledávky se věřitel žalobou domáhá zaplacení dlužné částky a případného příslušenství pohledávky. Příslušenstvím pohledávky jsou úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním. (Doleček, 2014b; Winterová a Macková, 2015a, s. 188)

K podané žalobě je vhodné přiložit tyto doklady: smlouvu, včetně jejích příloh, dodatků a změn, upomínky, doklad o zaslání a obdržení upomínky (doručenka), fakturu, uvedení údajů o datech a formě zaplacení částečných úhrad pohledávky, pokud byly provedeny, uvedení rozhodujících skutečností o jednání s dlužníkem a další dokumenty dosvědčující vznik a výši pohledávky. (Pilátová a Richter, 2011, s. 29)

Soudní řízení je zahájeno doručením žaloby příslušnému soudu. Věřitel je rovněž povinen zaplatit soudní poplatek, ten je ovšem vyšší než u návrhu na elektronický platební rozkaz. (Doleček, 2014b)

3.3 Insolvenční řízení

Insolvenční řízení definují autoři Hášová a Moravec v publikaci Insolvenční řízení (2013, s. 9) jako zvláštní formu soudního řízení probíhajícího před insolvenčním soudem, jehož předmětem je projednání úpadku dlužníka a případného řízení o tomto úpadku. Insolvenční řízení se zahajuje v okamžiku, kdy je soudu doručen první insolvenční návrh, ten mohou podat věřitelé nebo dlužník sám. Insolvenční soud je povinen o zahájeném řízení a posléze i o rozhodnutí o úpadku informovat známé věřitele dlužníka, kteří mají bydliště či sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska. Ovšem tuzemské a ostatní zahraniční věřitele žádným způsobem nevyrozumívá, takže tito musí čerpat potřebné informace z insolvenčního rejstříku. (Maršíková, 2015, s. 96)

3.3.1 Úpadek

Úpadek je definován v insolvenčním zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „IZ“). Česká legislativa rozlišuje tři formy úpadku dlužníka, a to:

- platební neschopnost,
- předlužení,
- hrozící úpadek. (Smrčka a spol., 2016, s. 24)

Tabulka 3 Formy úpadku (Vlastní zpracování)

FORMA ÚPADKU	OSOBA	PODMÍNKA
Platební neschopnost	PO FO – podnikatel FO – nepodnikatel	· alespoň 2 věřitelé · závazky po lhůtě splatnosti déle jak 30 dnů
Předlužení	PO FO – podnikatel	· alespoň 2 věřitelé · závazky převyšují hodnotu majetku
Hrozící úpadek	PO FO – podnikatel	· důvodný předpoklad neschopnosti spláčet závazky včas

Platební neschopnost může nastat u všech kategorií dlužníků, tedy u fyzické osoby, právnické osoby, podnikatele i nepodnikatele. Dlužník je ve formě platební neschopnosti, pokud má více věřitelů (alespoň 2) a má peněžité závazky po lhůtě splatnosti déle jak 30 dnů, které není schopen plnit. Má-li vůči dlužníkovi více pohledávek jen jeden věřitel, podmínka mnohosti věřitelů není splněna. Rovněž v případě, kdy závazky nebyly zaplacený pouze pro neochotu dlužníka, se o úpadek nejedná. (Doleček, 2017; Hásová a Moravec, 2013, s. 6 -7; Maršíková, 2015, s. 38)

Úpadek ve formě předlužení se týká výhradně právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby. O předlužení se jedná v případě, kdy má dlužník více věřitelů a zároveň souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. Při stanovení hodnoty dlužníkovy majetku je též nutno přihlídnout k dalšímu provozování podniku, tedy k budoucí hodnotě tohoto podniku. (Landa, 2009, s. 17)

Hrozící úpadek nastává, pokud lze se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků. Návrh na zahájení insolvenčního řízení je v tomto případě oprávněn podat pouze dlužník. Ohlášení hrozícího úpadku pro dlužníka představuje možnost využití řešení úpadku reorganizací a zachování své výroby a pracovních míst. (Hásová a Moravec, 2013, s. 7; Landa, 2009, s. 17)

3.3.2 Pohledávky v insolvenčním řízení

Pro věřitele už samotné oznámení o zahájení řízení zveřejněné v insolvenčním rejstříku dává možnost přihlásit své pohledávky prostřednictvím insolvenčního soudu, není tedy třeba čekat až na vydání rozhodnutí o úpadku. Pohledávky je možné přihlašovat do dne uplynutí lhůty pro podávání přihlášek, kterou nalezneme v rozhodnutí o úpadku. Tato lhůta běžně činí 2 měsíce, ovšem v případě oddlužení je lhůta pro podávání přihlášek pouze 30 dnů. Přihláška pohledávky musí být podána na formuláři, jehož podobu zveřejnilo Ministerstvo spravedlnosti a k soudu, u kterého insolvenční řízení probíhá. K přihlášce pohledávky je potřeba připojit kopie smluv, soudních nebo jiných rozhodnutí a dalších listin, dokládajících údaje uvedené v přihlášce. K přihláškám podaným po stanovené lhůtě se v insolvenčním řízení nepřihlíží a v rámci řízení se neuspokojují. K pozdě přihlášeným pohledávkám rovněž nelze vytvořit zákonnou opravnou položku. (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 58; Maršíková, 2015, s. 96)

V souvislosti s insolvenčním řízením lze pohledávky třídit podle IZ do tří skupin:

Schéma 1 Třídění pohledávek v insolvenčním řízení (Maršíková, 2015, s. 78-82; Vlastní zpracování)

Pohledávky za podstatou a pohledávky jim na roveň postavené:	Pohledávky nepřednostní	Pohledávky zajištěných věřitelů
<ul style="list-style-type: none"> • pohledávky vymezené v IZ • uspokojeny kdykoli • neuplatňují se přihláškou 	<ul style="list-style-type: none"> • nezajištěné pohledávky • uspokojovány poměrně • uplatňují se přihláškou 	<ul style="list-style-type: none"> • zajištěné pohledávky • uspokojovány po zpeněžení zástavy • uplatňují se přihláškou

První skupinu tvoří pohledávky za podstatou a pohledávky jim na roveň postavené, jedná se o pohledávky vymezené v IZ, jsou to zejména: výdaje a odměna insolvenčního správce, daně, pracovněprávní pohledávky zaměstnanců dlužníka, zdravotní pojištění, sociální pojištění, pohledávky státu apod. Mohou být uspokojeny v plné výši kdykoli po rozhodnutí o úpadku, pokud na to jsou dostupné finanční prostředky. Tyto pohledávky se v insolvenčním řízení neuplatňují přihláškou, ale přímo vůči dlužníkovi nebo insolvenčnímu správci. (Maršíková, 2015, s. 78 - 82)

Pohledávky nepřednostní tedy pohledávky nezajištěných věřitelů, sem patří většina smluvních pohledávek. V insolvenčním řízení jsou uspokojovány poměrně (v případě konkursu na základě rozvrhového usnesení, v oddlužení plněním splátkového kalendáře a reorganizaci podle schváleného reorganizačního plánu). Věřitel musí tyto pohledávky přihlásit k příslušnému insolvenčnímu soudu. (Maršíková, 2015, s. 78 - 82)

Zajištěné pohledávky jsou pohledávky, u kterých si věřitel předem sjednal některý ze zajišťovacích prostředků. Zajištění věřitelé pohledávky uplatňují rovněž přihláškou. Mají však nárok, aby jejich pohledávka byla uspokojena přednostně z výtěžku získaného zpeněžením zástavy. (Maršíková, 2015, s. 78 - 82)

3.3.3 Způsoby řešení úpadku

Insolvenční zákon připouští tři způsoby řešení úpadku, a to konkurs, reorganizaci nebo oddlužení. Konkursem lze řešit úpadek kteréhokoli dlužníka. Reorganizací lze řešit úpadek dlužníka, který je podnikatelem. Řešení úpadku nebo hrozícího úpadku oddlužením přichází v úvahu v případě, že je dlužníkem právnická osoba, která podle zákona není podnikatelem, nebo fyzická osoba, která nemá dluhy z podnikání. (Landa, 2009, s. 29; Richter, 2008, s. 358)

Tabulka 4 Způsoby řešení úpadku (Richter, 2008, s. 358; Vlastní zpracování)

ZPŮSOB ŘEŠENÍ ÚPADKU	OSOBA	USPOKOJENÍ VĚŘITELŮ
KONKURS	PO FO – podnikatel FO – nepodnikatel	Zpeněžení majetku
REORGANIZACE	PO FO – podnikatel	Reorganizační plán
ODDLUŽENÍ	PO – nepodnikatel FO – soukromé dluhy	Zpeněžení majetku Splátkový kalendář

Insolvenční zákon tedy dává insolvenčnímu soudu na výběr, která z možných variant řešení úpadku bude pro konkrétního dlužníka vhodná. Výběr vhodného způsobu řešení dlužníkového úpadku by měl mít za cíl co největší míru uspokojení věřitelů. (Doleček, 2017)

3.3.3.1 Konkurs

Konkurs je způsob řešení úpadku, při kterém jsou pohledávky věřitelů poměrně uspokojeny z výnosu ze zpeněžení majetkové podstaty, při čemž neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají, pokud zákon nestanoví jinak. O prohlášení konkursu rozhodne insolvenční

soud vydáním rozhodnutí. Účinnost prohlášení konkursu pak nastává okamžikem zveřejnění rozhodnutí v insolvenčním rejstříku. Pro věřitele je zásadní fakt, že i pohledávky, u nichž ještě nenastala splatnost, se prohlášením konkursu považují za splatné. (Doleček, 2017; Landa, 2009, s. 29)

Prohlášením konkursu přechází právo nakládat s majetkovou podstatou na insolvenčního správce, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníkovi, pokud souvisí s majetkovou podstatou. Příkladem těchto činností jsou zejména výkon akcionářských práv spojených s akciemi zahrnutými do majetkové podstaty, vystupování vůči dlužníkovým zaměstnancům na pozici zaměstnavatele, zajišťování provozu dlužníkovy podniku, vedení účetnictví a plnění daňových povinností. Insolvenční správce dále vykonává zejména činnosti spojené se soupisem a zjištěním přihlášených pohledávek, s přípravou přezkumného jednání a přípravou schůze věřitelů a sestavuje mezitímní účetní uzávěrku ke dni předcházejícímu dni, kterým nastanou účinky prohlášení konkursu, a zprávu o hospodářské situaci dlužníka ke dni prohlášení konkursu. (Doleček, 2017)

Po nabytí právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu přistoupí insolvenční správce ke zpeněžení majetkové podstaty za účelem uspokojení věřitelů. Zpeněžením majetkové podstaty se rozumí převedení veškerého majetku, který do ní náleží, na peníze za účelem uspokojení věřitelů. (Maršíková, 2015, s. 153)

Majetkovou podstatu lze zpeněžit:

- veřejnou dražbou podle zvláštního právního předpisu
- prodejem movitých věcí a nemovitostí podle ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí
- prodejem majetku mimo dražbu (Doleček, 2017)

Po splacení všech přihlášených a nepopřenyých pohledávek je konkurz dlužníka insolvenčním soudem zrušen. Konkurz může být zrušen i před splacením pohledávek a to v případě, že dlužníkův úpadek není osvědčen, pro uspokojení věřitelů je majetek dlužníka zcela nepostačující, nebo na návrh dlužníka, jestliže všichni věřitelé a insolvenční správce vyslovili se zrušením konkursu souhlas. (Doleček, 2017)

3.3.3.2 Reorganizace

Reorganizace je způsobem řešení úpadku dlužníka, při kterém dochází k postupnému uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníkovy podniku. Dlužník může i nadále provozovat podnikatelskou činnost, avšak pouze v mezích reorganizačního plánu schváleného insolvenčním soudem. Tento plán má za cíl především ozdravení provozu podniku a uspořádání vzájemných vztahů mezi dlužníkem a jeho věřiteli. (Landa, 2009, s. 30)

Reorganizace je přípustná jen u podnikatelů, kteří nejsou:

- v likvidaci,
- obchodníky s cennými papíry nebo osobami oprávněnými k obchodování na komoditní burze podle zvláštního právního předpisu,
- nebo pokud, jejichž celkový roční úhrn čistého obratu za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu dosáhl alespoň 50 000 000 Kč, nebo zaměstnávají-li alespoň 50 zaměstnanců v pracovním poměru. (Maršíková, 2015, s. 203)

Návrh na povolení reorganizace může podat dlužník nebo věřitelé. Dlužník je pak povinen sestavit mezitímní účetní uzávěrku ke dni předcházejícímu dni, kterým nastanou účinky povolení reorganizace. Po splnění reorganizačního plánu reorganizace končí rozhodnutím insolvenčního soudu. Po vydání rozhodnutí o zrušení reorganizačního plánu, mohou věřitelé požadovat uspokojení pohledávek a jiných práv, která měli před jeho schválením. V případě, že insolvenční soud zamítne návrh na povolení reorganizace, rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem. (Doleček, 2017; Landa, 2009, s. 30)

3.3.3.3 Oddlužení

Oddlužení je způsob řešení úpadku dlužníka, které má za cíl osvobodit dlužníka od dluhů, motivovat ho k aktivnímu zapojení do umořování svého dluhu, a tím snížit náklady veřejných rozpočtů. Návrh na povolení oddlužení může podat pouze dlužník, a to sice právnická nebo fyzická osoba, která nemá dluhy z podnikání. Návrh na povolení oddlužení musí být sepsán na speciálním formuláři, který zveřejňuje Ministerstvo spravedlnosti. (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 162; Doleček, 2017)

Předpokladem povolení oddlužení je skutečnost, že dlužník:

- má a nabízí ke zpeněžení majetek, který postačí na uspokojení alespoň 30% pohledávek nezajištěných věřitelů,

- nebo jeho pravidelné příjmy v následujících 5 letech dovolí těchto 30% pohledávek nezajištěných věřitelů ve splátkách uhradit.

U zajištěných věřitelů se počítá s uspokojením ze zajištění. Pokud by k tomuto dlužníkovi příjmy nestačili, není vyloučeno, aby mu se splacením pomohla třetí osoba. (Doleček, 2017)

Oddlužení může mít formu:

- pětiletého splátkového kalendáře
- zpeněžení majetkové podstaty (Landa, 2009, s. 31)

Zpeněžení majetkové podstaty se týká dlužníkova aktuálního majetku, nezasahuje do majetku, který dlužník získá v budoucnu, a dokonce ani do majetku, který dlužník nabyl v průběhu insolvenčního řízení poté, co nastaly účinky schválení oddlužení. Při zpeněžování se postupuje obdobně jako u zpeněžení majetkové podstaty v konkursu. (Landa, 2009, s. 31)

Plnění splátkového kalendáře je naopak forma oddlužení, která zasahuje do majetku dlužníka nabytého v budoucnu. Dlužník je povinen měsíčně po dobu 5 let splácet svým nezajištěným věřitelům částku ze svých příjmů podle daného poměru. (Landa, 2009, s. 31)

O způsobu oddlužení rozhodují nezajištění věřitelé. Po schválení oddlužení je rozhodnutí zveřejněno v insolvenčním rejstříku, tímto okamžikem také nastává jeho účinnost. Jestliže dlužník splní řádně a včas všechny povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení řízení končí a dlužník je od zbylé části dluhu osvobozen. V případě, kdy pohledávka není zajištěna a ani neexistují další spoludlužníci, věřitel nemůže svoji neuspokojenou pohledávku nebo její část dále vymáhat. (Doleček, 2017; Landa, 2009, s. 31)

Povolení oddlužení může být zamítnuto insolvenčním soudem, jestliže:

- jím je sledován nepoctivý záměr,
- hodnota plnění, které by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30 % jejich pohledávek, ledaže tito věřitelé s nižším plněním souhlasí,
- dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení. (Landa, 2009, s. 31)

V případě, kdy insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení, rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkova úpadku konkursem. (Doleček, 2017)

3.4 Exekuční řízení

Vymáhání pohledávky v exekučním řízení využije věřitel (oprávněný) v případech, kdy mu dlužník (povinný) nesplatí pohledávku ani po vydání pravomocného rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu. Exekuční řízení může být zahájeno pouze na návrh věřitele, který jej podává k rukám soudního exekutora, přičemž volba soudního exekutora je zcela ponechána v pravomoci oprávněného. (Doleček, 2014a)

Exekuční řízení je zahájeno dnem doručení exekučního návrhu vybranému exekutorovi, tímto dnem také začínají běžet promlčecí lhůty, které se týkají vymáhané pohledávky. V případě více exekučních návrhů proti témuž dlužníkovi postupuje exekutor v pořadí, v jakém mu byly tyto návrhy doručeny. K tomu, aby exekutor mohl začít pohledávku vymáhat je zapotřebí, aby jej provedením exekuce pověřil exekuční soud. Po vydání pověření exekutor zašle vyrozumění o zahájení exekuce dlužníkovi i věřiteli, společně s ním zašle exekutor dlužníkovi také výzvu ke splnění vymáhané povinnosti, v níž je vyčíslen vymáhaný nárok věřitele a také náklady exekuce a náklady věřitele. Pokud dlužník ve stanovené lhůtě povinnost nesplní, exekutor provede exekuci. Konkrétní způsob provedení exekuce určuje exekutor. Proti exekučnímu příkazu se nelze odvolat. (Jak probíhá exekuce, 2014; Winterová a Macková, 2015b, s. 64 - 66)

Exekuce končí úspěšným vymožením pohledávky věřitele a nákladů tohoto výkonu nebo neuspokojením vymáhaného plnění. V případě neuspokojení vymáhaného plnění lze dále vymáhat pohledávku jinými zákonnými způsoby. (Winterová a Macková, 2015b, s. 66)

4 ÚČETNÍ ASPEKTY POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v § 25 odst. 3 říká, že „Účetní jednotky při oceňování ke konci rozvahového dne zahrnují jen zisky, které byly k rozvahovému dni dosaženy, a berou v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku a závazků a jsou jim známy do okamžiku sestavení účetní závěrky, jakož i všechna snížení hodnoty bez ohledu na to, zda je výsledkem hospodaření účetního období zisk nebo ztráta.“

Pohledávka po lhůtě splatnosti ztrácí na své hodnotě, ÚJ podstupuje riziko, že jmenovitá hodnota pohledávky nebude od dlužníka zcela inkasována. Aby nedošlo k nadhodnocení aktiv a byly zachovány účetní zásady: zásada věrného a poctivého zobrazení skutečnosti a zásada opatrnosti, je nutné na toto snížení hodnoty pohledávky reagovat. Snížení hodnoty zjištěné na základě inventarizace provede ÚJ v účetním období, za které se inventarizace prováděla. (Munzar a spol., 2002, s. 106; Pilařová, 2010; Ryneš, 2017, s. 185)

Snížení hodnoty pohledávky řeší ÚJ dvěma způsoby:

- tvorbou OP
- odpisem pohledávky (Pilařová, 2010)

Tvorba OP a odpis pohledávky jsou v českém účetnictví regulovány:

Zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví

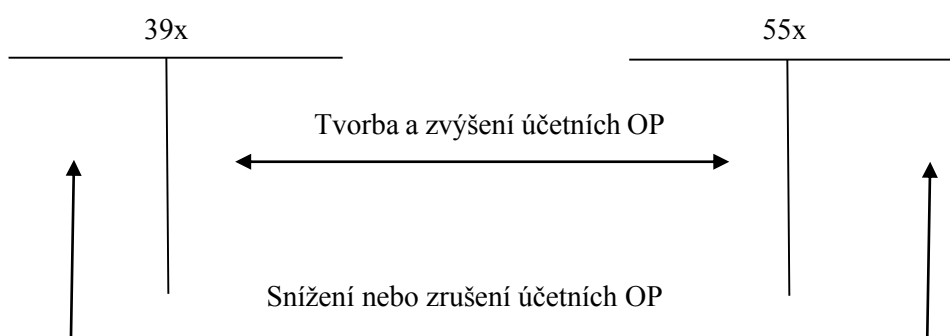
- Českými účetními standardy pro podnikatele č. 005 – Opravné položky a č. 019 – Náklady a výnosy
- § 55 vyhlášky č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
- Zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, který upravuje zákonné opravné položky (Königová, 2014)

4.1 Účetní opravné položky

Opravná položka vyjadřuje snížení hodnoty pohledávky dočasného charakteru, ÚJ ji tvoří k pohledávkám po lhůtě splatnosti, u kterých ještě existuje pravděpodobnost, že budou uhrazeny. Pravděpodobnost úhrady pohledávky trvá do doby promlčení, kdy je pohledávka ještě soudně či jinak vymahatelná. Opravné položky slouží ke krytí ztrát z odpisu pohledávek,

k nimž jsou vytvořeny, nebo ke krytí rozdílu mezi jmenovitou hodnotou pohledávky a její pořizovací cenou sjednanou při postoupení postupníkovi. (Königová, 2014; Pilařová, 2010)

Opravné položky k pohledávkám se tvoří účtováním na vrub nákladů na účet 55 – Tvorba a zúčtování OP z provozní činnosti a souvztažně ve prospěch účtu v účetové skupině 39 – OP k zúčtovacím vztahům. Tímto účtováním snížíme rozvahovou hodnotu pohledávky v účetnictví. S přibývajícím dobou po splatnosti pohledávky roste i výše opravné položky k ní tvořené. Opravné položky nelze tvořit na zvýšení hodnoty majetku. (Pilařová, 2010; Pilařová a Pilátová, 2016, s. 24)



Obrázek 1 Účtování účetních OP (Pilařová, 2010; Vlastní zpracování)

Pokud důvody pro existenci opravných položek pomínou, opravná položka se zruší v tomto období opačným účtováním ve prospěch nákladů a na vrub účtu 39x. Důvodem pro zrušení opravné pohledávky může být například to, že pohledávka je zaplácena, promlčena, postoupena, došlo k ukončení či přerušení podnikatelské činnosti nebo skončilo insolvenční řízení. (Königová, 2014; Ryneš, 2017, s. 193)

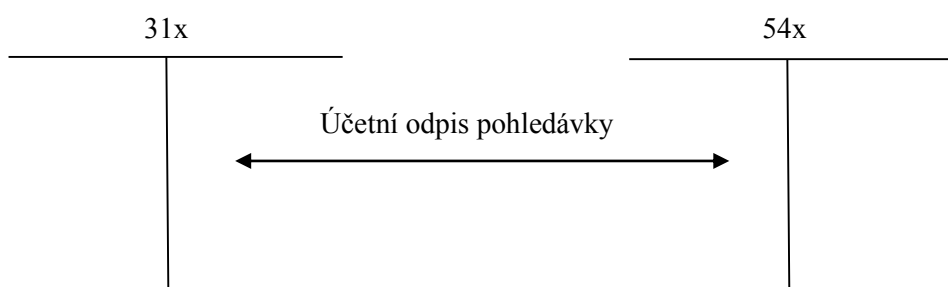
Schéma 2 Zachycení OP k pohledávkám v rozvaze (Vlastní zpracování)

Položka rozvahy	Běžné účetní období			Minulé účetní období netto
	Brutto	Korekce	Netto	
Pohledávky		OP tvořené k pohledávkám		

Nejpozději k rozvahovému dni je nutné vyhodnotit stav majetku a provést korekci u pohledávek se sníženou hodnotou pomocí tvorby OP nebo pohledávky odepsat. Rozdíl jmenovité hodnoty pohledávky a k ní vytvořené opravné položky by měl vyjadřovat aktuální reálnou hodnotu pohledávky. Účetní OP obvykle řeší vnitřní pravidla účetní jednotky, které jsou součástí vnitřní účetní směrnice. (Pilařová, 2010)

4.2 Účetní odpis pohledávky

Odpis pohledávky se provádí přímo jejím vyřazením z rozvahy, tím dojde ke snížení účetního výsledku hospodaření skrze náklad z odpisu. Odpis pohledávky účtujeme na vrub účtové skupiny 54 - Jiné provozní náklady a souvztačně ve prospěch účtu 31 - Pohledávky z obchodních vztahů. K odpisu pohledávky účetní jednotka přistupuje na základě individuálního rozhodnutí, o každé odpisované pohledávce. (Děrgel, 2016; Pilařová, 2010)



Obrázek 2 Účetní odpis pohledávky (Děrgel, 2016; Vlastní zpracování)

Odpis použije ÚJ u pohledávek:

- jejichž snížení hodnoty je trvalé,
- náklady na vymáhání by převýšily předpokládaný výnos z vymožené částky. (Pilařová, 2010)

Trvalé snížení pohledávek nastává v případě, že reálná šance na jejich inkaso již prakticky neexistuje. Jedná se například o pohledávky, u nichž uplynula promlčecí lhůta nebo dlužník je neznámého pobytu. (Pilařová, 2010)

4.3 Podrozvahová evidence

Podle ČÚS č. 001 bod 2.3.2. písm. k) eviduje ÚJ hodnotu pohledávky po jejím odpisu z rozvahy stále na podrozvahových účtech. Informace o odepsané pohledávce jsou ekonomicky významné, stále totiž představují určitý majetkový potenciál věřitele. Pohledávky eviduje účetní jednotka ve výši jmenovité hodnoty nebo její nesplacené části, pro tyto účely se používají účty účtových skupin 75 až 79. Pokud by dlužník již odepsanou pohledávku nebo její část uhradil, jednalo by se u věřitele o účetní výnos a adekvátně by se snížil stav na podrozvahovém účtu. Pohledávku z podrozvahové evidence může ÚJ vypustit až v okamžiku, kdy pohledávka zanikne v právním slova smyslu například smrtí nebo zánikem dlužníka bez právního nástupce. (Děrgel, 2016; Kout a Líbal, 2015, s. 143 -144)

5 DAŇOVÉ ASPEKTY POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI

5.1 Daňové opravné položky

Ne všechny účetní opravné položky jsou daňově uznatelným nákladem. Problematiku tvorby zákonné opravné položky a odpisu pohledávky řeší zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOR“). Daňovými opravnými položkami jsou opravné položky vymezené v tomto zákoně, tvořené k rozvahové hodnotě nepromlčených pohledávek splatných po 31. prosinci 1994 a zaúčtované v souladu s účetními předpisy. Rozvahovou hodnotou je pro tyto účely podle ZOR jmenovitá hodnota u pohledávky vlastní nebo pořizovací cena pohledávky nabyté postoupením zaúčtovaná na rozvahových účtech poplatníka, přičemž k oceňovacím rozdílům z přecenění na reálnou hodnotu se nepřihlíží. (Königová, 2014; Pilátová a Richter, 2011, s. 60; Truhlářová, 2015)

Opravnou položku bylo možné tvořit pouze k pohledávkám po splatnosti, o kterých bylo při jejich vzniku účtováno ve výnosech. Nově od roku 2015 platí pro účetní jednotku také možnost tvorby OP u pohledávek, které nebyly účtovány do výnosů, ale bylo při jejich vzniku účtováno snížení nákladů nebo, v důsledku oprav minulých období bylo účtováno rozvahově a došlo ke zvýšení výsledku hospodaření o celou jejich hodnotu. Zároveň takto vzniklý příjem z pohledávky nebyl podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“) příjmem osvobozeným nebo nezahrnovaným do základu daně, pokud není v ZOR výslovně stanoveno jinak. U pohledávek nabytých postoupením může nový věřitel (postupník) tvořit opravnou položku k rozvahové hodnotě až po uhrazení pořizovací ceny této pohledávky. (Königová, 2014; Novinky v pohledávkách v zákoně o rezervách, 2015)

Opravnou položku nelze podle ZOR tvořit k odepsaným pohledávkám a pohledávkám za členy obchodní korporace za upsaný vlastní kapitál nebo vzniklých mezi spojenými osobami, dále pak k pohledávkám z titulu cenných papírů a ostatních investičních nástrojů, úvěrů, zápůjček, ručení, záloh, plnění ve prospěch vlastního kapitálu, úhrady ztráty obchodní korporace, smluvních pokut a úroků z prodlení, poplatků z prodlení, penále a jiných sankcí ze závazkových vztahů, k pohledávkám nabytým bezúplatně a k souboru pohledávek. Zároveň nelze tvořit opravnou položku k pohledávce, v případě kdy má věřitel současně splatné závazky vůči dlužníkovi a neprovede vzájemný zápočet pohledávek. (Kout a Líbal, 2015, s. 126)

Po splnění všech podmínek podle ZOR může poplatník, který se nenachází v likvidaci, v insolvenčním řízení nebo v době trvání účinků prohlášení konkurzu, vytvořit zákonnou opravnou položku, a to maximálně do 100 % rozvahové hodnoty nesplacené pohledávky. Poplatník je povinen v souvislosti s podáním daňového přiznání prověřit odůvodněnost tvorby opravné položky a porovnat její skutečný stav s výší, kterou může uplatnit v základu daně z příjmů podle ZOR. (Königová, 2014; Pilátová a Richter, 2011, s. 60)

Běžných podnikatelských subjektů se v praxi týkají hlavně tři typy zákonných opravných položek k pohledávkám ve smyslu ZOR:

- OP k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení
- OP k malým pohledávkám
- OP k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. prosinci 1994 (Königová, 2014)

5.1.1 Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení

Opravnou položku k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení tvoří věřitel podle § 8 ZOR do výše rozvahové hodnoty nepromlčené pohledávky přihlášené u soudu od zahájení insolvenčního řízení do konce lhůty stanovené v rozhodnutí soudu o úpadku nebo do konce lhůty podle insolvenčního zákona. Tato opravná položka se uplatňuje v období, za které se podává daňové přiznání a v němž byly tyto pohledávky zároveň přihlášeny. (Königová, 2014)

Opravné položky takto vytvořené poté věřitel zruší v návaznosti na výsledky insolvenčního řízení. Opravnou položku k pohledávce nebo její část ruší věřitel ve výši úhrady, kterou získal z majetkové podstaty po ukončení insolvenčního řízení. Druhý případ rušení opravné položky tvořené za dlužníky v insolvenčním řízení nastává po účinném popření pohledávky insolvenčním správcem, věřitelem nebo dlužníkem. (Truhlářová, 2015)

5.1.2 Opravné položky k malým pohledávkám

Opravné položky k malým pohledávkám lze tvořit podle § 8c ZOR u pohledávky, jejíž rozvahová hodnota bez příslušenství v okamžiku jejího vzniku nepřesáhla 30 000 Kč, a zároveň od konce sjednané doby splatnosti této pohledávky uplynulo nejméně 12 měsíců. Další podmínkou je, že celková hodnota pohledávek vzniklých vůči jednomu dlužníkovi nepřesáhne za dané období 30 000 Kč. (Königová, 2014; Truhlářová, 2015)

Opravnou položku k malým pohledávkám pak věřitel tvoří až do výše 100 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky bez příslušenství. Příslušenství pohledávky tvoří zejména úroky, úroky z prodlení, poplatků z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním. O této pohledávce vede věřitel povinně samostatnou evidenci. (Königová, 2014; Truhlářová, 2015)

5.1.3 Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. 12. 1994

OP k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. 12. 1994 upravuje § 8a ZOR. Na začátku roku 2014 vstoupila v účinnost nová právní úprava OP v ZDP, věřitel proto bude postupovat, podle ustanovení platných v tom roce, ve kterém došlo ke vzniku jednotlivých pohledávek. (Königová, 2014)

Po novelizaci tohoto zákona tedy musí věřitel rozlišovat pohledávky vzniklé:

- do 31. 12. 2013
- po 1. 1. 2014

U pohledávek vzniklých do 31. 12. 2013 může věřitel vytvářet opravnou položku, pokud:

- rozvahová hodnota v okamžiku vzniku pohledávky nepřesáhla částku 200 000 Kč
- rozvahová hodnota v okamžiku vzniku je vyšší než 200 000 Kč a bylo zahájeno soudní, správní či rozhodčí řízení, kterého se poplatník řádně účastní (Königová, 2014)

Tvorbu zákonnou OP u pohledávek vzniklých do konce roku 2013 zobrazuje tabulka č. 5:

Tabulka 5 OP u pohledávek vzniklých do 31. 12. 2013 (Königová, 2014; Vlastní zpracování)

Pohledávky vzniklé do 31. 12. 2013	
Od konce sjednané lhůty splatnosti uplynulo více než	Procentní sazba OP tvořená k neuhrazené rozvahové hodnotě pohledávky
6 měsíců	20 %
12 měsíců	33 %
18 měsíců	50 %
24 měsíců	66 %
30 měsíců	80 %
36 měsíců	100 %

K nepromlčeným pohledávkám vzniklým od 1. 1. 2014, mohou vytvářet poplatníci vytvářet OP podle tabulky č. 6:

Tabulka 6 OP u pohledávek vzniklých po 1. 1. 2014 (Königová, 2014; Vlastní zpracování)

Pohledávky vzniklé po 1. 1. 2014	
Od konce sjednané lhůty splatnosti uplynulo více než	Procentní sazba OP tvořená k neuhrazené rozvahové hodnotě pohledávky
18 měsíců	50 %
30 měsíců	100 %

Podmínka účasti věřitele na soudním či jiném řízení zůstává od roku 2014 pouze u pohledávek nabytých postoupením, jejichž jmenovitá hodnota je vyšší než 200 000 Kč. (Königová, 2014)

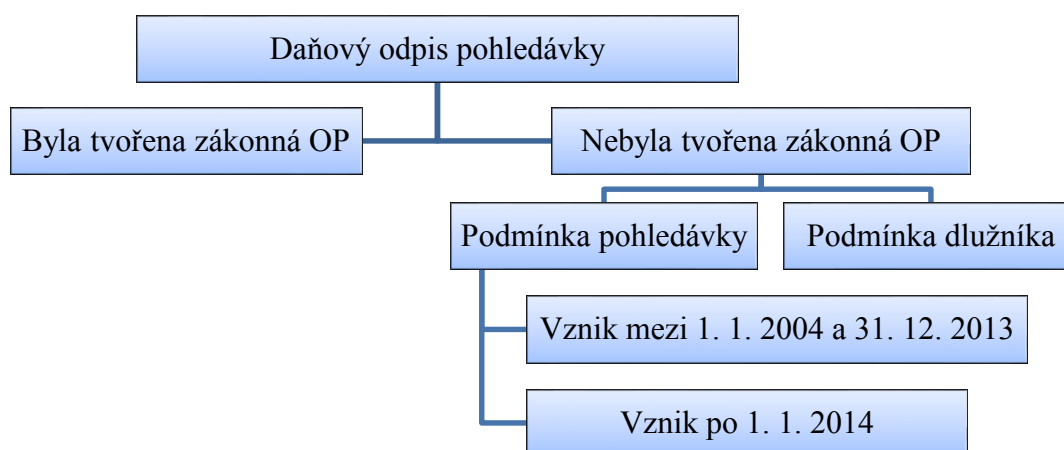
5.2 Daňový odpis pohledávky

Daňová uznatelnost odpisu pohledávky je taktéž vymezena v ZDP. Daňový odpis pohledávky je možný jen ze dvou důvodů:

- do výše kryté zákonnou OP vytvořenou k dané pohledávce
- z konkrétních šesti zákonných důvodů na straně dlužníka (Děrgel, 2016)

U pohledávky, ke které byla tvořena zákonná OP, je daňově účinná hodnota odepsané pohledávky do výše krytí touto opravnou položkou. U pohledávek, ke kterým nebyla tvořena zákonná OP, je daňový odpis možný pouze při současném splnění dvou typů podmínek týkajících se pohledávky a dlužníka. (Děrgel, 2016)

Schéma 3 Daňový odpis pohledávky (Děrgel, 2016; Vlastní zpracování)



5.2.1 Podmínka pohledávky

Podmínka pohledávky závisí na datu jejího vzniku. Příčinou této podmínky je novela ZDP účinná od 1. 1. 2014, věřitel či postupník se totiž při odpisu pohledávky musí řídit zákonem platným v době jejího vzniku. Rozdíl mezi podmínkami danými zákonem v jednotlivých obdobích zobrazuje tabulka č. 7:

Tabulka 7 Podmínka pohledávky u daňového odpisu pohledávky (Děrgel 2014; Vlastní zpracování)

Vznik 1. 1. 2004 až 31. 12. 2013	Vznik po 1. 1. 2014
k pohledávce lze uplatňovat zákonné OP	k pohledávce lze uplatňovat zákonné OP
zákonné OP nelze tvořit pouze proto, že od její splatnosti uplynulo méně než 6 měsíců	zákonné OP nelze tvořit pouze proto, že od její splatnosti uplynulo méně než 18 měsíců
u pohledávky se jmenovitou hodnotou v okamžiku vzniku vyšší než 200 000 Kč musí být zahájeno rozhodčí řízení, soudní řízení nebo správní řízení	u pohledávek se jmenovitou hodnotou v okamžiku vzniku vyšší než 200 000 Kč nabytých postoupením musí být zahájeno rozhodčí řízení, soudní řízení nebo správní řízení

5.2.2 Podmínka dlužníka

Podmínka týkající se dlužníka je splněna pokud se jedná o pohledávku za dlužníkem, u kterého nastala situace podle tabulky č. 8. Tato podmínka je splněna bez ohledu na datum vzniku pohledávky:

Tabulka 8 Podmínka dlužníka u daňového odpisu pohledávky (ČESKO, 1992a, §24; Vlastní zpracování)

PODMÍNK DLUŽNÍKA	ZNĚNÍ ZDP
Soud zrušil konkurz	proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující, a pohledávka byla poplatníkem přihlášena u insolvenčního soudu a měla být vypořádána z majetkové podstaty
Dlužník je v úpadku	na základě výsledků insolvenčního řízení
Zemřel	a pohledávka nemohla být uspokojena ani vymáháním na dědicích dlužníka

Zánik po	zánik bez právního nástupce a věřitel nebyl s původním dlužníkem spojenou osobou
Veřejná dražba	majetek, ke kterému se daná pohledávka váže, je uplatňována veřejná dražba (pohledávku lze daňově odepsat na základě výsledků této dražby)
Exekuční řízení	majetek, ke kterému se daná pohledávka váže, je postižen exekucí (pohledávku lze daňově odepsat na základě výsledků provedení této exekuce)

Věřitel může uplatnit daňový odpis v mezích právní úpravy DZP, která byla účinná v době vzniku pohledávky. V průběhu let došlo k několika změnám v tomto zákoně týkajících se odpisu pohledávky, proto je nutné sledovat u každé jednotlivé pohledávky datum jejího vzniku a řídit se právními normami účinnými v této době. Jestliže tyto podmínky účtující věřitel nesplní, nemůže daňově uplatnit hodnotu odepsané pohledávky. (ČESKO, 1992a, §25; Děrgel, 2016; Odpis pohledávek - podmínky daňové uznatelnosti odpisu, 2013)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI

V praktické části se budu věnovat řešení reálně vzniklých pohledávek po splatnosti u vybrané společnosti. Společnost, která mi poskytla podklady pro vypracování praktické části mé bakalářské práce, si přála být utajena, a proto pro ni budu dále používat označení Společnost XY.

6.1 Základní údaje

Společnost XY je právnickou osobou podnikající podle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech, má právní formu společnosti s ručením omezeným a na českém trhu působí již více než 25 let. Firma byla založena dvěma zahraničními právnickými společnostmi a již v době svého vzniku se stala součástí skupiny podniků. Předmětem činnosti od prvopočátku byla výroba a zpracování vlnité lepenky a obalů z vlnité lepenky.

Podnik k 31. 12. 2017 eviduje 202 zaměstnanců, z toho 59 technickohospodářských pracovníků a 143 zaměstnanců ve výrobě.

Činnost podniku lze podle klasifikace ekonomických činností CZ – NACE klasifikovat:

- oddíl C – Zpracovatelský průmysl
- 17.00.00 – Výroba papíru a výrobků z papíru
- 17.21.00 – Výroba vlnitého papíru, lepenky, papírových a lepenkových obalů.

6.1.1 Základní údaje dle výpisu z obchodního rejstříku

Název společnosti:	Společnost XY, s.r.o.
Datum vzniku a zápisu:	XX. XX 1992
Spisová značka:	společnost je zapsána v Obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Českých Budějovicích
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
Předmět podnikání:	činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona obory činnosti:

- a) výroba vlákniny, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů
 b) nakládání s odpady (vyjma nebezpečných)

Statutární orgán:	jednatelé (počet členů: 3)
Společníci:	splaceno 100 % (počet členů: 2)
Základní kapitál:	513 632 583 Kč

6.2 Majetková a finanční struktura společnosti

V následující části své práce se budu věnovat rozboru majetkové a finanční struktury společnosti XY za poslední 3 účetní období pomocí horizontální a vertikální analýzy rozvahy. Hodnoty jsou na přání společnosti přepočítány koeficientem.

Tabulka 9 Vertikální analýza aktiv (Vlastní zpracování)

v mil. Kč	2016		2015		2014	
DM	868	67,07%	805	67,38%	637	65,76%
DNM	20	1,55%	29	2,40%	35	3,65%
DHM	848	65,52%	776	64,99%	602	62,11%
- Pozemky	58	4,50%	58	4,90%	58	6,04%
- Stavby	228	17,62%	235	19,68%	230	23,76%
- SMV	481	37,18%	459	38,43%	242	25,02%
- Nedokončený DHM	81	6,22%	24	1,99%	71	7,29%
OA	424	32,77%	389	32,55%	331	34,14%
Zásoby	126	9,73%	111	9,33%	105	10,87%
Krátkodobé pohledávky	298	22,99%	277	23,19%	225	23,22%
- Pohledávky z obchodních vztahů	279	21,56%	252	21,10%	182	18,80%
- Pohledávky ovládající a ovládaná osoba	0	0,00%	0	0,00%	26	2,67%
Peněžní prostředky	1	0,05%	0,4	0,03%	0,4	0,04%
ČRA	2	0,16%	1	0,06%	1	0,10%
Aktiva celkem	1 295	100%	1 194	100%	969	100%

Vertikální analýza ukázala, že v majetkové struktuře společnosti XY převládá dlouhodobý majetek (dále jen „DM“), jehož poměr se ve sledovaném období pohybuje vždy nad 65 %,

všechn DM jak hmotný (dále jen „DHM“), tak i nehmotný majetek (dále jen „DNM“) je uveden v pořizovacích cenách, které zahrnují vedlejší pořizovací náklady. DNM zahrnuje nakoupené programy pro zajištění chodu a řízení výroby, které jsou ve sledovaných účetních obdobích odepisovány.

Převaha DM v majetkové struktuře je typickým rysem výrobní společnosti, společnost XY pro zajištění provozování své činnosti potřebuje pozemky, budovy a samostatné movité věci (dále jen „SMV“), jako jsou například stroje, řezačky, auta a vysokozdvizné vozíky. DM společnosti je tvořen z většiny hmotným majetkem, podnik vlastní především SMV 37,18 % a stavby ve formě dvou výrobních hal 17,62 %. Společnost XY eviduje také majetek, který není zahrnut v rozvaze, jedná se o 2 vozy užívané formou leasingu. Ceny pořízení těchto vozů po splacení jsou 2 265 000 Kč a 1 898 000 Kč. K datu účetní závěrky 2016 má společnost splaceno 1 562 326 Kč a 245 623 Kč. Během sledovaného období se měnila výše pořizovacích cen, ale také výše splátek a konečná částka, která zůstává k úhradě.

Společnost neobchoduje s dlouhodobými cennými papíry, jelikož hodnota dlouhodobého finančního majetku je nulová.

Tabulka 10 Horizontální analýza aktiv (Vlastní zpracování)

v mil. Kč	2015/2016		2014/2015		2013/2014	
	Δ v %	Δ Abso- lutní	Δ v %	Δ Abso- lutní	Δ v %	Δ Abso- lutní
DM	7,94%	64	26,31%	168	19,25%	103
DNM	-29,84%	-9	-18,95%	-7	-	35
DHM	9,34%	72	28,96%	174	12,60%	67
- Pozemky	-0,30%	-0,1	0,00%	0	0,00%	0
- Stavby	-2,89%	-7	2,08%	5	4,70%	10
- SMV	4,92%	23	89,27%	216	24,19%	47
- Nedokončený DHM	239,63%	57	-66,43%	-47	16,40%	10
OA	9,17%	36	17,54%	58	-66,58%	-659
Zásoby	13,13%	15	5,82%	6	13,65%	13
Krátkodobé pohle- dávky	7,51%	21	23,06%	52	-74,59%	-660
- Pohledávky z ob- chodních vztahů	10,80%	27	38,38%	70	-16,07%	-35
- Pohledávky ovlá- dající a řídicí osoba	-	0	-100%	-26	-96,07%	-623
Peněžní prostředky	53,70%	0,2	0,39%	0	-16,07%	0

ČRA	166,87%	1	-23,82%	-0,2	890,63%	1
Aktiva celkem	8,44%	101	23,26%	225	-36,42%	-555

Společnost XY rozlišuje účetní a daňové odpisy, přičemž jejich výše není stejná. Dobu účetních odpisů stanoví příslušný technik na základě individuálního posouzení ekonomické životnosti majetku. Pro výpočet účetních odpisů se používá metoda rovnoměrného odepisování, odpisy se vypočítávají a účtují měsíčně a začíná se následujícím měsícem po aktivaci DM. Pro výpočet daňových odpisů se u nově pořízeného majetku používá metoda zrychleného odepisování. Přestože v průběhu sledovaných období došlo k odpisování DHM jeho celková hodnota vzrostla, z toho je patrné, že společnost investovala do pořízení nového majetku. V roce 2015 společnost investovala výrazně do koupi nové výrobní linky a strojů a zvýšila tak účetní položku SMV o necelých 90 %. V roce 2016 pak společnost zaplatila zálohy na rekonstrukci haly, tato skutečnost se promítla zvýšením položky nedokončený DHM o 57 mil. Kč, což představuje necelých 240 %.

Druhou částí celkových aktiv je oběžný majetek (dále jen „OA“), který společnost eviduje ve výši 32,77 %. Nejvýraznější složkou OA jsou krátkodobé pohledávky. Horizontální analýza odhalila, že mezi lety 2013 a 2014 došlo k rapidnímu snížení této části majetku o téměř 75 %, příčinou tohoto poklesu bylo snížení krátkodobých pohledávek, a to především pohledávek za ovládající a řídicí osobou, na tomto účtu podnik eviduje poskytnuté půjčky účetní jednotkou ve skupině. V roce 2014 došlo také ke snížení pohledávek z obchodních vztahů, ke kterému přispělo snížení doby obratu pohledávek. V letech 2015 a 2016 má tato položka rozvahy naopak rostoucí trend, a to převážně díky zvýšení odbytu výrobků.

Druhý největší podíl na OA mají zásoby, u nichž můžeme sledovat každoroční nárůst. Zásoby společnost XY účtuje metodou A. Společnost v roce 2016 evidovala zásoby jen ve výši necelých 10 %, je to z toho důvodu, že společnost vyrábí převážně na zakázku a zboží se nezdržuje ve skladu dlouhou dobu.

Tabulka 11 Vertikální analýza pasiv (Vlastní zpracování)

v mil. Kč	2016		2015		2014	
VK	701	54,17%	662	55,44%	7323	75,64%
ZK	514	39,67%	514	43,02%	514	53,02%
Fondy ze zisku	120	9,29%	122	10,26%	141	14,54%
VH minulých let	0	0,00%	0,3	0,03%	41	4,19%
VH běžné období	67	5,21%	25	2,13%	37	3,85%
CZ	593	45,83%	532	44,56%	232	23,92%

Rezervy	78	6,05%	91	7,64%	118	12,13%
Dlh. závazky	15	1,16%	7	0,62%	2	0,18%
Kr. závazky	500	38,62%	433	36,30%	112	11,61%
- Záv. z obchodních vztahů	117	9,00%	118	9,92%	75	7,76%
- Záv. podstatný vliv	322	24,84%	259	21,71%	0	0,00%
ČRP	0	0,00%	0	0,00%	4	0,44%
Pasiva celkem	1 295	100%	1 194	100%	969	100%

Vertikální analýza pasiv odhalila, že společnost XY používá jako zdroj financování převážně vlastní kapitál (dále jen „VK“), který v roce 2016 tvořil skoro 55 % pasiv. Nejvýznamnější složkou VK je základní kapitál (dále jen „ZK“), který mají společníci 100 % splacen, a který tvoří okolo 40 % celkových pasiv.

Druhým možným zdrojem financování chodu podniku jsou cizí zdroje (dále jen „CZ“), společnost XY využívá více než 45 % těchto zdrojů. CZ společnosti jsou tvořeny hlavně krátkodobými závazky, které společnost eviduje ve výši necelých 39 % z celkových pasiv.

Tabulka 12 Horizontální analýza pasiv (Vlastní zpracování)

v mil. Kč	2015/2016		2014/2015		2013/2014	
	Δ v %	Δ Absolutní	Δ v %	Δ Absolutní	Δ v %	Δ Absolutní
VK	5,96%	39	-9,66%	-71	-39,97%	-488
ZK	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Fondy ze zisku	-1,78%	-2	-13,04%	-18	-30,99%	-63
VH minulých let	-100,00%	-0,3	-99,14%	-40	-88,53%	-313
VH běžné období	164,92%	42	-31,80%	-12	-74,93%	-112
CZ	11,53%	61	129,65%	300	-21,61%	-64
Rezervy	-14,07%	-13	-22,39%	-26	-8,21%	-11
Dlouhodobé závazky	102,83%	8	323,93%	6	-	2
Krátkodobé závazky	15,36%	67	285,59%	321	-32,89%	-55
- Záv. z obchodních vztahů	-1,58%	-2	57,50%	43	-34,74%	-40
- Záv. podstatný vliv	24,07%	62	-	259	-	0
ČRP	0%	0	-100,00%	-4	-43,41%	-3
Pasiva celkem	8,44%	101	23,26%	225	-36,43%	-555

Z pohledu pasiv došlo k výrazné změně mezi lety 2013 a 2014, kdy se VK snížil o skoro 40 %, příčinou tohoto poklesu bylo snížení výsledku hospodaření minulých let, který si poté

tento klesající trend držel ve všech sledovaných obdobích. Mezi lety 2014 až 2016 zaznamenala účetní jednotka u VK jen menší změny. Dosažený zisk v jednotlivých obdobích, nebyl tento ponechán v podniku ke zvýšení ZK, ale tyto finanční prostředky byly rozděleny mezi společníky při výplatě podílů na zisku.

Ve sledovaných obdobích došlo nejen ke snížení pohledávek za ovládající nebo ovládanou osobou, ale zároveň společnosti vznikly závazky za společnostmi s podstatným vlivem, jak již bylo zmíněno v úvodu této kapitoly, společnost XY je součástí skupiny podniků a tyto změny v rozvaze jsou zapříčiněny hospodářskou politikou skupiny. V roce 2016 tvoří tyto závazky přes 24 % celkových pasiv společnosti XY.

I přes zvýšení závazků podnik financuje svou činnost převážně z vlastních zdrojů a pohybuje se v doporučených hodnotách - okolo 60 % VK a 40 % CZ. Zvýšení závazků naopak dopomohlo k optimalizaci finanční struktury společnosti, protože jak je z analýzy pasiv patrné v roce 2014 využíval podnik k financování více než 75 % VK, který je obecně pro firmu dražší možností financování než využití CZ.

Druhou významnou položkou CZ jsou závazky z obchodních vztahů, které společnosti vznikají při nákupu materiálu a služeb od svých dodavatelů. Závazky z obchodních vztahů ve sledovaném období výrazně fluktuují, v roce 2014 došlo ke snížení této položky o necelých 35 % a v roce 2015 naopak ke zvýšení o skoro 58 %. Důvodem byla změna doby obratu závazků po roce 2014 a také zvýšení produkce výrobků, které sebou nese také růst závazků vůči odběratelům.

6.3 Vedení účetnictví ve společnosti

Společnost XY vede účetnictví v plném rozsahu podle zákona o účetnictví 563/1991 Sb. v platném znění a dále dle prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví č. 500/2002 Sb. Společnost k účetní agendě využívá vlastní podnikový informační systém, kterým jsou v podniku řízeny veškeré informační toky. Využívání vlastního systému se stalo velkým přínosem především v oblasti skladování. Ve skladech jsou využívány čtečky čárových kódů, pomocí kterých dochází k efektivnějšímu a přesnějšímu vedení skladové evidence.

Účetnictví ve společnosti zabezpečuje finanční oddělení, hlavní účetní se stará o kontrolu účtování přijatých faktur, vedení pokladny, účtování cestovních příkazů včetně jejich proplácení, vedení evidence DPH, vykazování silniční daně, přípravu platebních příkazů a vedení evidence majetku. Jednou ročně zpracovává přiznání k dani z příjmu právnických osob,

daně z nemovitosti a upravuje vnitřní směrnice podniku k souladu se změnami v zákonech. Tato účetní nese zodpovědnost za správnost, průkaznost a úplnost kompletního účetnictví Společnosti XY.

Chod úseku personalistiky a mezd zajišťuje mzdová účetní, která kromě vedení agendy zaměstnanců provádí úkony spojené s přípravou podkladů a výpočtem mezd, měsíčně tvoří a odesílá hlášení zdravotním pojišťovnám a Okresní správě sociálního zabezpečení připravuje materiály pro případné kontroly zdravotního a sociálního pojištění včetně osobní účasti na kontrole, zabezpečuje tvorbu a evidenci mzdových listů a evidenčních listů důchodového pojištění zaměstnanců. Každoročně provádí zaměstnancům roční zúčtování daně, tvoří a odevzdává vyúčtování daně z příjmu ze závislé činnosti a vyúčtování srážkové daně.

Společnost XY zaměstnává také jednu fakturantku a další administrativní pracovníky, kteří vypomáhají s účetnictvím, vystavují zakázkové listy na základě kupních smluv, vystavují faktury za výrobky a vedou evidenci přijaté a odeslané pošty.

Společnost XY je plátcem DPH. K přepočtu cizích měn využívá denní přepočty ČNB. Účetní jednotku, dle kategorizace účetních jednotek podle ZOÚ, lze zařadit mezi střední účetní jednotky.

7 ANALÝZA STAVU POHLEDÁVEK

Tato kapitola je zaměřena na zobrazení pohledávek v rozvaze. Následně jsou vypočteny některé ukazatele aktivity. Součástí této kapitoly je také analýza pohledávek po splatnosti.

7.1 Pohledávky v rozvaze

V následující tabulce je zobrazena struktura pohledávek společnosti XY ve dvou posledních účetních obdobích – v roce 2016 a 2015.

Tabulka 13 Struktura pohledávek (Vlastní zpracování)

v tis. Kč	2016			% z CP	2015 Netto	% z CP
	Brutto	Ko- rekce	Netto			
Dlouhodobé pohledávky	80 528	0	80 528	21,29%	23 710	7,89%
- Zálohy na DHM	80 528	0	80 528	21,29%	23 710	7,98%
Krátkodobé pohledávky	306 539	8 903	297 636	78,71%	276 843	92,11%
- Pohledávky z obchodních vztahů	288 084	8 903	279 181	73,83%	251 979	83,84%
- Kr. poskytnuté zálohy	2 566	0	2 566	0,68%	3 817	2,27%
- Pohledávky - ostatní	18 455	0	18 455	4,88%	6 834	8,27%
Podíl na celkových A	-	-	29,21%	-	25,17%	-

I přes růst hodnoty aktiv ve společnosti v roce 2016 je z tabulky č. 13 patrné zvýšení podílu celkových pohledávek (dále jen „CP“) na celkových aktivech. V tomto účetním období představuje netto hodnota pohledávek 29,21 % celkových aktiv, což je o 4 % více než v předchozím účetním období. Navýšení tohoto podílu je zapříčiněno převážně přírůstkem krátkodobých pohledávek ve formě pohledávek z obchodních vztahů a dlouhodobých pohledávek ve formě záloh na DHM.

Společnost v roce 2016 vykazovala krátkodobé pohledávky ve výši necelých 79 % CP. Nejpodstatnější část krátkodobých pohledávek představují pohledávky z obchodních vztahů, které jsou jednak za českými odběrateli, ale také za odběrateli ze zahraničí převážně Německa, Rakouska a Slovenska. K těmto pohledávkám jsou také tvořeny OP v celkové hodnotě 8 903 tis. Kč. Další část krátkodobých pohledávek tvoří již o mnoho menší skupina v hodnotě okolo 5 % CP, a to pohledávky ostatní. Zde jsou zařazeny pohledávky vůči státu a krátkodobé poskytnuté zálohy, mezi které patří zálohy na energie a na pronájem prodejních

prostor. Společnost XY také poskytuje krátkodobé zálohy svým dodavatelům na nákup materiálu a služeb potřebných pro provozování hlavní činnosti podniku, v roce 2016 tvořily tyto zálohy pouze 0,68 % hodnoty pohledávek.

V roce 2016 se výrazně zvýšil podíl dlouhodobých pohledávek a oproti tomu se poměrně snížil podíl krátkodobých pohledávek. Dlouhodobé pohledávky tvoří v roce 2016 asi 21 % CP. Změna poměru podílů na celkových pohledávkách je dána hlavně přírůstkem položky dlouhodobých pohledávek ve formě záloh na DHM. Došlo také ke zvýšení sumy pohledávek z obchodních vztahů, přesto se jejich podíl na CP snížil, což je dáno růstem hodnoty celkových pohledávek ve společnosti.

7.2 Pohledávky po splatnosti

Tabulka č. 14 zobrazuje netto stav krátkodobých pohledávek u účetní jednotky z hlediska splácení k datu účetní závěrky 2016.

Tabulka 14 Struktura pohledávek po splatnosti (Interní materiály, Vlastní zpracování)

SPLATNOST	ČÁSTKA (v tis. Kč)	% z celkových kr. pohledávek	Podíl na pohledávkách po splatnosti
Do lhůty splatnosti	136 589	45,89%	-
Po lhůtě splatnosti	161 047	54,11%	100,00%
Do 30 dnů	103 265	34,70%	64,12%
30 – 90 dnů	46 598	15,66%	28,93%
90 a více dnů	11 184	3,76%	6,94%
Celkem	297 636	100,00%	184,81%

Společnost XY eviduje krátkodobé pohledávky v celkové hodnotě 297 636 tis. Kč, přičemž více než 57 % pohledávek je po lhůtě splatnosti a 42 % pohledávek před lhůtou splatnosti. Hodnota včas neuhrazených pohledávek je tedy vyšší než hodnota pohledávek, u kterých ještě nenastala splatnost. Důvodem je, že mnoho významných odběratelů se často opozdí s platbou o 10 – 25 dnů, tyto pohledávky jsou pak zobrazeny v tabulce mezi pohledávkami po lhůtě splatnosti do 30 dnů, které tvoří nejvýznamnější složku pohledávek po splatnosti s podílem 34,70 % u celkových krátkodobých pohledávek a více než 60 % z celkových nesplacených pohledávek.

Společnost eviduje také pohledávky, které jsou po splatnosti 30 až 90 dnů ve výši 15 % z celkové hodnoty krátkodobých pohledávek a pohledávky po splatnosti déle než 90 dnů, k nimž již tvoří účetní, a pokud to ZOR dovolí také daňové OP.

7.3 Ukazatelé aktivity

Při řízení pohledávek je důležité sledovat ukazatele aktivity, jako jsou doba obratu pohledávek a závazků a jejich obratovost. Tito ukazatelé pomáhají vedení podniku správně nastavit řízení pohledávek a závazků a zajistit optimální likviditu. Snahou každé firmy je zvyšování doby obratu pohledávek a snižování doby obratu závazků, v praxi to znamená, že se podnik snaží získat úhradu od odběratelů, co nejdříve a hradit své závazky zase, co nejpozději.

Tabulka č. 15 zobrazuje vybrané ukazatele aktivity společnosti XY vztahující se k řízení pohledávek. Jelikož je pro podnik důležité zabývat se především pohledávkami z obchodních vztahů, v následujících výpočtech byly použity pouze hodnoty pohledávek a závazků z obchodních vztahů. Záměrně do analýzy nebyly zahrnuty závazky vůči společnosti s podstatným vlivem, které tvoří značnou část závazků společnosti, ale které by zkreslily výsledky analýzy. Do tržeb byly zahrnuty tržby z prodeje výrobků a zboží.

Tabulka 15 Vybraní ukazatelé aktivity společnosti XY (Vlastní zpracování)

UKAZATEL	2016	2015	2014
Doba obratu pohledávek z tržeb	71 dní	75 dní	56 dní
Doba obratu závazků z tržeb	29 dní	35 dní	23 dní
Obratovost krátkodobých pohledávek	4,86	4,41	5,29
Obratovost závazků z obchodních vztahů	12,79	10,30	15,82

Doba obratu pohledávek klesla v roce 2016 o 4 dny, pohledávky jsou tedy spláceny v kratším časovém úseku než v roce 2015, což dokládá i ukazatel obratovosti. Společnost XY se tak správně snaží směřovat své odběratele k dřívějšímu hrazení vystavených faktur.

Ukazatel doby obratu pohledávek, přesto prokazuje, že doba, kterou musí podnik čekat na úhradu faktury od svých odběratelů je vyšší než splatnost těchto faktur, která je u většiny odběratelů 14 dnů a u významných odběratelů 30 dnů. V roce 2016 byla tato lhůta překročena nejméně o 41 dnů (v případě, kdy by všichni odběratelé měli dobu splatnosti do 30 dnů). Tento nepoměr mezi dobou splatností a dobou obratu pohledávek je způsoben tím, že většina

odběratelů platí své závazky se zpožděním, čímž dochází ke snižování likvidity a pro podnik to může znamenat i neschopnost splácet své závazky včas.

V ideálním případě by doba obratu pohledávek měla být kratší než doba obratu závazků, přesto u společnosti XY je doba obratu závazků výrazně delší, a to o celých 42 dní. V roce 2016 sice došlo ke snížení doby obratu pohledávek, ale zároveň se snížila i doba obratu závazků, podnik tedy musí hradit své závazky v kratším časovém úseku než v roce 2015.

Velký rozdíl mezi dobou obratu pohledávek a dobou obratu závazků, který můžeme vidět ve všech sledovaných obdobích, dokládají i ukazatele obratovosti obou aktiv. Společnost XY v současné době musí zaplatit svým dodavatelům o 42 dnů dříve, než získá úhradu od odběratelů. Tento stav ve společnosti není optimální a může vést k rizikům spojeným s nízkou likviditou, a právě proto by se podnik měl aktivně zabývat platební morálkou svých odběratelů.

8 ŘÍZENÍ POHLEDÁVEK

Pohledávka společnosti XY vzniká v okamžiku vystavení faktury, tímto dnem také vstupuje do účetnictví. Lhůta splatnosti je stanovena pro většinu odběratelů do 14 dnů po vystavení faktury.

Úhradu splatných faktur se ve společnosti XY kontroluje průběžně v každém měsíci pomocí účetního softwaru. Společnost XY bere v úvahu i faktor prodlení z doručení faktury, proto jako standardní postup v prvních 10 dnech ještě dlužníky neupomíná. O postupu upomínání a případného vymáhání u nesplacených faktur rozhoduje u každého odběratele individuálně. Inventarizaci pohledávek provádí společnost XY vždy na konci účetního období, účetní jednotka bere jako účetní období kalendářní rok.

8.1 Pohledávka A – Insolvenční řízení s návrhem na prohlášení konkurzu

Společnost XY započala spolupráci se společností A v roce 2003 jednalo se vždy o výrobu a dodávku kartonových výseků. Společnost A hradila faktury většinou včas, v případě několikadenního zpoždění si společnost XY v rámci zachování dobrých obchodních vztahů nenárokovala platbu smluvních úroků a pouze společnost A upomínala k zaplacení.

V roce 2009 a 2010 společnost XY vystavila společnosti A celkem 8 faktur za výrobu kartonových výseků, které společnost A neuhradila v době splatnosti, informace o těchto fakturách shrnuje tabulka č. 16:

Tabulka 16 Souhrn pohledávek za společností A (Interní materiály, Vlastní zpracování)

EVIDENČNÍ ČÍSLO	DATUM VYSTAVENÍ	DATUM SPLATNOSTI	FAKTUROVANÁ ČÁSTKA
2009001287	10. 12. 2009	28. 12. 2009	23 568 Kč
2009001326	17. 12. 2009	05. 01. 2010	19 168 Kč
2010000009	05. 01. 2010	19. 01. 2010	24 569 Kč
2010000043	13. 01. 2010	27. 01. 2010	22 369 Kč
2010000064	22. 01. 2010	05. 02. 2010	26 122 Kč
2010000131	12. 02. 2010	26. 02. 2010	18 958 Kč
2010000153	23. 02. 2010	09. 03. 2010	23 621 Kč
2010000177	02. 03. 2010	16. 03. 2010	25 598 Kč

Na začátku měsíce ledna 2010 společnost XY telefonicky kontaktovala jednatele společnosti A a zaslala první upomínku, ve které žádala o zaplacení splatných faktur do 10 dní. K úhradě ve stanoveném termínu, ale nedošlo, a tak společnost XY kontaktovala dlužnou firmu znovu a zaslala druhou upomínku. Vzhledem k dlouhodobé spolupráci společnost XY přerušila dodávky výrobků po několika telefonických hovorech s jednatelem společnosti a zaslanych upomínkách až v březnu 2010. Přestože zpočátku nic nenasvědčovalo tomu, že by společnost A mohla mít finanční potíže, nedošlo k úhradě faktur ani v nabídnutých náhradních termínech.

Společnost XY se rozhodla svého dlužníka zažalovat, obrátila se na právního zástupce a v dubnu 2010 poslala společnosti A předžalobní upomínku, ve které žádala zaplacení celkové dlužné částky do 20. 4. 2010 a upozornila společnost A, že v případě nezaplacení bude pohledávku řešit dále právní cestou.

Společnost A ani k tomuto datu svůj závazek neuhradila, přesto k podání žaloby nakonec nedošlo, protože dne XX. 5. 2010 podal majitel společnosti A návrh na zahájení insolvenčního řízení spojený s návrhem na prohlášení konkurzu. Společnost XY se dozvěděla o této skutečnosti na konci měsíce při kontrole svých dlužníků v insolvenčním rejstříku.

Krajský soud vydal vyhlášku o zahájení insolvenčního řízení, v níž rozhodl v insolvenční věci dlužníka, společnosti A, o insolvenčním návrhu dlužníka v následujícím znění:

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v insolvenční věci dlužníka: Společnost A

t a k t o:

- I. Insolvenční soud oznamuje, že bylo zahájeno insolvenční řízení ve věci dlužníka: Společnost A, zast.: Mgr. XX, advokát.
- II. Tato vyhláška byla zveřejněna v insolvenčním rejstříku dne XX. 06. 2010 ve XX:XX hod, tímto okamžikem nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.

P o u ě n í: Proti této vyhlášce **není** odvolání přípustné.

Poté vydal krajský soud usnesení, ve které uložil společnosti A zaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení ve výši 30 000 Kč. Tuto zálohu společnost A zaplatila ve stanovené lhůtě. Následně krajský soud vydal usnesení o úpadku spojené s prohlášením konkursu a vyzval věřitele, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, aby tak učinili ve lhůtě do XX. 7. 2010.

Společnost XY se znovu obrátila na svého právního zástupce, s nímž vypracovala přihlášku pohledávky a na konci měsíce června přihlásila svou pohledávku za společností A do insolvenčního řízení a vytvořila k ní daňově účinnou opravnou položku podle § 8 ZOR ve výši rozvahové hodnoty pohledávky. Právní zástupce dále společnost XY zastupoval v insolvenčním řízení na základě plné moci. Náklady vymáhané pohledávky A zobrazuje tabulka č. 17:

Tabulka 17 Celkové náklady pohledávky A (Interní materiály; Vlatní zpracování)

POLOŽKA	ČÁSTKA
Celková suma pohledávek	183 973 Kč
Příslušenství k pohledávce (smluvní úroky)	5111,19 Kč
Náklady právního poradenství (plánovaná žaloba)	2 200 Kč
Náklady právního zastoupení (insolvenční řízení)	48 600 Kč
Celkem	239 884, 19 Kč

Společnost XY měla sjednány se společností A smluvní úroky ve výši 8,75 % ročně. Tabulka č. 18 rozvádí výši smluvních úroků za jednotlivé nesplacené faktury:

Tabulka 18 Smluvní úroky k pohledávce A (Interní materiály, Vlastní zpracování)

EVIDENČNÍ ČÍSLO	ČÁSTKA	SPLATNOST	SMLUVNÍ ÚROK
2009001287	23 568 Kč	28. 12. 2009	875,73 Kč
2009001326	19 168 Kč	05. 01. 2010	675,48 Kč
2010000009	24 569 Kč	19. 01. 2010	783,35 Kč
2010000043	22 369 Kč	27. 01. 2010	670,30 Kč
2010000064	26 122 Kč	05. 02. 2010	726,41 Kč
2010000131	18 958 Kč	26. 02. 2010	431,75 Kč
2010000153	23 621 Kč	09. 03. 2010	475,66 Kč
2010000177	25 598 Kč	16. 03. 2010	472,51 Kč

Do insolvenčního řízení byla přihlášena i pohledávka, o které se vedl incidenční spor. Tedy spor o existenci pohledávky věřitele vůči dlužníkovi. Společnost A zpochybnila jednu z pohledávek a její věřitel podal žalobu. Spor o tuto pohledávku trval až do poloviny roku 2011. V případě že vzniknou incidenční spory o pohledávku, až do jejich ukončení není možné

pokračovat v insolvenční řízení. Celé řízení o konkursu dlužníka z důvodu vedení incidenčního sporu a následné nespolupráce jednatele společnosti A s insolvenčním správcem započalo až v roce 2012.

Konkurz společnosti A ještě není ukončen. Podle poslední zprávy insolvenčního správce o stavu řízení společnost A postoupila soubor pohledávek, který představoval poslední část majetkové podstaty, jedinému zájemci. Insolvenční správce předpokládá předložení konečné zprávy v roce 2018.

Účtování o pohledávce A zobrazuje tabulka č. 19:

Tabulka 19 Účtování o pohledávce A (Vlastní zpracování)

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka	MD	DAL
12/2009 – 3/2010	FAV	Fakturace pohledávek	183 973 Kč	311	601
04/2010	FAP	Náklady právního zástupce	2 200 Kč	518	211
07 - 12/2010	FAP	Náklady právního zástupce	48 600 Kč	518	221
12/2010	ID	Tvorba zákonné OP	183 973 Kč	558	391.1

Společnost XY v roce 2010 vytvořila daňovou OP podle § 8 ZOR do výše celé rozvahové hodnoty nepromlčené pohledávky přihlášené u soudu. Tuto OP zruší ÚJ v návaznosti na výsledky insolvenčního řízení, a to ve výši úhrady, kterou získá z majetkové podstaty po ukončení insolvenčního řízení. Pokud nezíská od insolvenčního správce úhradu celé výše přihlášené pohledávky, neuhrazenou část daňově odepíše.

Společnost XY zastavila dodávky výrobků pro firmu A až po té, co společnost A meškala s úhradou 3 měsíce. Pro budoucí řízení pohledávek bych doporučila přistoupit k tomuto opatření dříve, a to i přes dosavadní dobré vztahy s dlužníkem. Insolvenční řízení je zdlouhavé a šance na získání celé částky nesplacené pohledávky je velmi nízká. Společnost XY by dřívějším zastavením dodávek snížila vymáhanou částku pohledávek a rizika, která plynou z jejich nesplacení. Postup společnosti XY po vzniku pohledávek, dle mého názoru, byl správný, vzhledem k vysoké částce pohledávky se rozhodla dlužníka A žalovat, správně pak podle zákona zaslala předžalobní upomínku. Poté, co společnost A vstoupila do konkursu, přihlásila pohledávku A i s příslušenstvím k insolvenčnímu soudu a vytvořila k pohledávce OP podle ZOR, díky čemuž snížila základ daně pro výpočet daně z příjmu a na základě

výsledků insolvenčního řízení bude moci pohledávku nebo její nesplacenou část daňově odepsat.

8.2 Pohledávka B – Pohledávka malé hodnoty

Společnost XY přijala v roce 2016 objednávku od společnosti B na 1 800 kusů kartonových krabic, jednalo se o první spolupráci s touto společností. Dodávka výrobků a vystavení faktury znějící na 25 500 Kč proběhlo dne 12. 4. 2016, faktura byla splatná do 14 dní. V době splatnosti faktury společnost XY úhradu neobdržela, a proto dne 9. 5. 2016 odeslala první upomínku a telefonicky kontaktovala jednatele společnosti B, ten přislíbil splacení faktury v průběhu 14 dní od telefonátu. Bohužel ani v tomto termínu společnost B pohledávku neuhradila.

Společnost XY se tedy 24. 5. 2016 pokusil znovu telefonicky kontaktovat společnost B, avšak neúspěšně. Následující den tedy odeslal společnosti B druhou písemnou upomínku, v níž bylo požadováno zaplacení pohledávky do 10 dnů. Ani poté nebyla pohledávka uhrazena a jednatel společnosti XY se dozvěděl, že společnost B takto eviduje více nesplacených pohledávek. K další plánované spolupráci se společností B z pochopitelných důvodů nedošlo.

K datu účetní závěrky 2018 tedy k 31. 12. 2017 zůstává pohledávka B nezaplacena. Protože tato pohledávky zní na částku nepřesahující 30 000 Kč, je po splatnosti více než dvanáct měsíců a dosud není promlčená, a zároveň společnost XY neeviduje vůči společnosti B jiné nesplacené pohledávky, lze k ní vytvořit opravnou položku podle § 8c ZOR. Účetní jednotka tedy vytvořila zákonnou OP ve výši 100 % neuhrazené rozvahové hodnoty bez příslušenství. O této pohledávce musí vést společnost XY povinně samostatnou evidenci. Účtování o pohledávce B ve společnosti XY znázorňuje tabulka č. 20:

Tabulka 20 Účtování o pohledávce B (Vlastní zpracování)

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka	MD	DAL
12. 04. 2016	FAV	Fakturace výrobků	25 500 Kč	311	601
31. 12. 2016	ID	Tvorba účetní OP	8 500 Kč	559	391.2
31. 12. 2017	ID	Tvorba účetní OP	8 500 Kč	559	391.2
31. 12. 2017	ID	Tvorba zákonné OP	25 500 Kč	558	391.1

Společnost XY v současné době zvažuje možnost prodeje této pohledávky třetí straně. Společnost B nadále odmítá komunikovat a pravděpodobnost úhrady pohledávky je velmi malá.

Postup společnosti XY hodnotím jako správný. Vzhledem k relativně nízké částce pohledávky by bylo neekonomické vynakládat další finanční prostředky na složitá soudní jednání. Náklady na další vymáhání by pravděpodobně přesáhli hodnotu vymožené částky, proto společnost využila ustanovení ZOR a vytvořila OP podle § 8c v celkové výši pohledávky. Společnosti XY bych doporučila nechat dlužníka podepsat uznání závazku nebo směnku a právně tak zajistit pohledávku B. Díky tomuto podpisu by došlo k prodloužení promlčecí lhůty na 10 let a k usnadnění hledání postupníka a prodeje pohledávky B.

V případě, kdy by k prodeji pohledávky B nedošlo a ani by společnost B nepodepsala uznání dluhu či směnku, pohledávka by byla po 3 letech od splatnosti faktury promlčena. Odpis této konkrétní pohledávky by byl daňově účinným nákladem, protože k ní byla vytvořena zákonná OP. Po odpisu by se pohledávka již neprojevovala v rozvaze, avšak promlčenou pohledávku po jejím odepsání by účetní jednotka vykazovala podle ČÚS na podrozvahových účtech. Tato situace doposud nenastala a nejedná se tedy o reálný účetní případ, pouze o mnou navržený postup účtování. Návrh účtování daňového odpisu pohledávky B zobrazuje tabulka č. 21:

Tabulka 21 Návrh účtování o pohledávce B v roce 2019 (Vlastní zpracování)

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka	MD	DAL
XX. 04. 2019	ID	Daňový odpis pohledávky B	25 500 Kč	546.1	311
XX. 04. 2019	ID	Rozpuštění zákonná OP	25 500 Kč	391.1	558
XX. 04. 2019	ID	Rozpuštění účetní OP	17 000 Kč	391.2	559
XX. 04. 2019	ID	Zachycení na podrozvahových účtech	25 500 Kč	751	799

8.3 Pohledávka C – Úplatné postoupení pohledávky

Společnost XY zahájila spolupráci se společností C se sídlem v Německu v roce 2011. První rok byla vzájemná spolupráce na dobré úrovni a společnost splácela své závazky včas. V dubnu 2013 společnost XY vystavila společnosti C fakturu za prodej kartonových krabic a obalů ve výši 4 800 Eur. Splatnost této faktury nastala k 6. 5. 2013, v tento termín, ale pohledávka zaplacená nebyla. Společnost XY následující den dlužnou společnost standardně telefonicky kontaktovala. Jednatel společnosti C přislíbil zaplacení faktury do konce měsíce

června 2013, v rámci zachování dobrých vztahů společnost XY souhlasila s pozdější úhradou faktury. Faktura nebyla splacena ani k tomuto datu a společnost XY zaslala první a následně i druhou upomínku. Společnost XY se nechtěla pouštět do soudního sporu s německou společností, a proto se rozhodla pro prodej této pohledávky. Na začátku roku 2014 našla společnost XY zájemce o tuto pohledávku a došlo tedy k jejímu prodeji pohledávky C za 88 500 Kč. Tuto skutečnost je postupitel pohledávky povinen oznámit dlužníkovi, jeho souhlas k prodeji, ale nutný není.

K pohledávce ÚJ již vytvořila OP podle § 8a ZOR ve výši 20 % jmenovité hodnoty, protože byla po splatnosti více než 6 měsíců. Postupníci pohledávky C mohou dále tvořit opravné položky k hodnotě evidované v jejich účetnictví, ale musí postupovat podle platného v roce 2013, přestože prodej pohledávky C proběhl až v roce 2014. Účtování o pohledávce C zobrazuje tabulka č. 22:

Tabulka 22 Účtování o pohledávce C (Vlastní zpracování)

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka	MD	DAL
17. 04. 2013	FAV	Fakturace výrobků	124 104 Kč (4 800 Eur)	311	601
31. 11. 2013	ID	Tvorba zákonné OP	24 821 Kč	558	391.1
31. 12. 2013	ID	Tvorba účetní OP	41 368 Kč	559	391.2
04. 02. 2014	VBÚ	Prodej pohledávky C	88 500 Kč	221	646
04. 02. 2014	ID	Daňový odpis	24 821 Kč	546.1	311
04. 02. 2014	ID	Nedaňový odpis	99 283 Kč	546.2	311

Vzhledem k výši pohledávky za dlužníkem C a skutečnosti, že je tento dlužník sídlem v Německu se společnost XY se rozhodla pro úplatné postoupení pohledávky. I když tímto krokem nezískala celou splátku za dlužníkem C, stále je to pro ni výhodnější varianta než se pouštět do mnohdy zdlouhavého soudního sporu a vynakládat vysoké náklady ve formě poplatků na její vymožení. Společnost XY správně po 6 měsících od vzniku pohledávky vytvořila OP ve výši 20 % podle ZOR § 8a, díky čemuž mohla tuto část pohledávky po jejím prodeji daňově odepsat a snížit tak základ daně pro výpočet daně z příjmu, zbylou část pohledávky C společnost XY odepsala nedaňově. Výnos z prodeje pohledávky C je pak zachycen na účtu 646 – Výnosy z postoupených pohledávek.

8.4 Pohledávka D – Žaloba a exekuční řízení

Spolupráce se společností D započala v roce 2015, vždy se jednalo o menší dodávky výrobků z lepenky. V roce 2016 získala společnost XY významnější zakázku na výrobu kartonových výsečí pro společnost D, celková cena zakázky byla 304 300 Kč se splatností do 18. 7. 2016. Společnost D však v uvedeném termínu platbu pohledávky neprovedla, snaha o kontaktování jednatelů společnosti D ze strany společnosti XY byla také bezvýsledná. Společnost D nereagovala ani na dvě zaslání výzvy.

Možným řešením této nesplacené pohledávky by bylo podání návrhu na insolvenční řízení. K tomuto návrhu je ale zapotřebí alespoň dvou věřitelů s nesplacenými pohledávkami. Navíc může soud v případě, že nezjistí úpadek dlužníka uložit insolvenčnímu navrhovateli pořádkovou pokutu ve výši až do 50 000 Kč. Tato pokuta by měla být opatřením proti bezdůvodným podáváním návrhů a zahlcováním soudů ve snaze snížit důvěryhodnost konkurenčních firem. Jelikož společnost XY neměla zaručené informace o úpadku společnosti D, nejevilo se podání návrhu jako vhodné řešení vymáhání pohledávky D. V případě zamítnutí návrhu by společnost XY musela nést náklady, které by vynaložila na podání návrhu, a navíc by se vystavil riziku udělení pokuty.

Jednatelé společnosti XY se proto rozhodli pro možnost podání žaloby na společnost D. Při podání žaloby je v prvním kroku nutné poslat dlužníkovi tzv. předžalobní upomínku. Touto upomínkou společnost XY vyzvala společnost D, aby zaplatila dlužnou částku do 31. 1. 2017. Zároveň společnost D upozornila, že pokud do uvedeného data nedojde ke splnění závazku, podá na dlužníka (společnost D) žalobu, kde uplatní také úroky z prodlení. V některých případech po odeslání předžalobní upomínky nekomunikující dlužník změnil přístup, a aby se vyhnul hrozící žalobě a jejím vysokým nákladům, začne se zapojovat do možnosti hledání řešení svého závazku. Bohužel společnost D svůj dluh do stanoveného data neuhradila a nadále nekomunikovala.

Společnost XY tedy přistoupila dne 2. 5. 2017 k podání návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu. Součástí tohoto návrhu je i tzv. žalobní petit, což je část žaloby, v níž žalobce navrhuje, jak by měl soud v jeho věci rozhodnout. Právní zástupce v tomto případě navrhl soudu, aby vydal platební rozkaz, případně při podání odporu k tomuto platebnímu příkazu navrhl vydání rozsudku. Soud po podání toho návrhu zahájil nalézací řízení, v němž se osvědčuje, že žalobce (společnost XY) právo na zaplacení nějaké částky skutečně má.

Právo na zaplacení prokazuje žalobce dokumentací, kterou k pohledávce má. Právním důvodem vzniku dluhu je smlouva nebo jiná právní skutečnost. Společnost XY prokázala své právo smlouvou a podepsaným dodacím listem. Díky tomu soud návrhu vyhověl a vydal rozhodnutím platební rozkaz, v němž uložil společnosti D zaplatit závazek včetně úroků z prodlení a náklady řízení do 15 dnů od doručení, nebo aby v téže lhůtě podal odpor u soudu, který platební rozkaz vydal. Společnost D nepodala odpor proti tomuto rozhodnutí, ale ani neuhradila svůj závazek. Náklady žalované pohledávky D zobrazuje tabulka č. 23:

Tabulka 23 Celkové náklady pohledávky D (Interní materiály, Vlastní zpracování)

POLOŽKA	ČÁSTKA
Pohledávka D	304 300 Kč
Smluvní úroky	19 297,85 Kč
Soudní poplatek	12 934 Kč
Náklady právního poradenství	59 280 Kč
Celkem	395 811,85 Kč

ÚJ u této pohledávky vytvořila po 18 měsících od jejího vzniku OP podle § 8a ZOR ve výši 50 % rozvahové hodnoty. Účtování o pohledávce D zobrazuje tabulka č. 24:

Tabulka 24 Účtování o pohledávce D (Vlastní zpracování)

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka	MD	DAL
18. 07. 2016	FAV	Fakturace výrobků	304 300 Kč	311	601
XX. 05. 2016	VBÚ	Soudní poplatek	12 934 Kč	538	221
05 - 08/2016	FAP	Náklady právního zástupce	59 280 Kč	518	221
31. 01. 2018	ID	Tvorba zákonné OP	152 150 Kč	558	391.1

Po vydání platebního rozkazu vznikl tedy společnosti XY exekuční titul, na základě kterého je možné přistoupit k exekuci. Společnost XY v současné době zvažuje možnost podání návrhu na zahájení exekučního řízení.

Postup společnosti XY hodnotím jako správný, společnost se vzhledem k vyšší částce pohledávky D rozhodla dlužnou společnost zažalovat. Před podáním žaloby odeslala předžalobní upomínku a poté, co dlužník D stále nekomunikovat podala návrh na vydání elektro-

nického platebního rozkazu, tímto krokem došlo také k prodloužení promlčecí lhůty z původních 3 na 10 let. Díky úspěšné žalobě získala tzv. exekuční titul a pohledávku může dále po dlužníkovi vymáhat.

Pokud by se společnost XY rozhodla proti dlužníkovi zahájit exekuční řízení má jako oprávněný možnost výběru exekutora, který exekuci provede. Před případným podáním návrhu na zahájení exekučního řízení je důležité se přesvědčit o tom, zda má společnost D (povinný) dostatek majetkové podstaty na uspokojení pohledávky a nákladů exekučního řízení. Náklady exekuce hradí povinný ovšem v případě, kdy by společnost D nedisponovala dostatečným majetkem, soud by zastavil exekuci pro nemajetnost a společnost XY by musela tyto náklady uhradit. Mezi náklady exekuce patří odměna exekutora, náhrada paušálně určených či účelně vynaložených hotových výdajů, náhrada za ztrátu času při exekuci, náhrada za doručení písemností. Významným zdrojem informací o majetku podniku jsou účetní výkazy, které je společnost D povinna zveřejňovat, bohužel společnost D svou povinnost neplní a poslední zveřejněné výkazy jsou z roku 2015. Vzhledem k nedostatečným informacím o hospodaření společnosti D bych doporučila společnosti XY pokusit se pohledávku D prodat. Výhodou prodeje oproti podání návrhu na zahájení exekučního řízení je, že by společnost XY nepodstupovala riziko zvyšování nákladů ve formě nákladů exekuce v případě, kdy by podnik D nedisponoval dostatečným majetkem a exekuční řízení by bylo pro jeho nemajetnost zastaveno. Pohledávka D má nyní delší promlčecí lhůtu 10 let a je opatřena exekučním titulem, tyto skutečnosti by měly její prodej usnadnit.

9 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

V průběhu psaní této práce jsem narazila na několik nedostatků řízení pohledávek ve společnosti XY. V této kapitole mé bakalářské práce bych ráda navrhla a doporučila několik možností, jak vylepšit správu již vzniklých pohledávek po splatnosti a zvýšit šance na jejich splacení.

Provozování hlavní činnosti společnosti XY je spojeno se vznikem velkého množství pohledávek, a právě proto je důležité správně nastavit jejich sledování a řízení. Dle mého názoru není ve společnosti XY věnována této problematice dostatečná pozornost, mnoho odběratelů hradí své závazky se zpožděním a v některých případech dokonce dlužníci splatili závazek vůči společnosti XY až po zaslání předžalobní upomínky.

Společnost XY prověřuje nové odběratele před zahájením dodavatelsko-odběratelských vztahů sběrem informací o solventnosti z dostupných zdrojů, těmi jsou: Obchodní rejstřík, Insolvenční rejstřík, aplikace Ministerstva financí - Ares, Centrální evidence exekucí, European Business Registr, případně další zahraniční rejstříky v závislosti na sídlu zahraničních odběratelů. Po vzniku dlouhodobé spolupráce se ovšem nezaobírá změnami finanční situace dlužníků, neefektivně sleduje vývoj hospodaření odběratelů a spoléhá se na historická data. Společnost tedy nezohledňuje faktor času a vliv podnikohospodářského rozhodování na platební schopnost odběratelů.

Navrhuji finančnímu oddělení zařadit mezi své činnosti také kontrolu odběratelů, se kterými má společnost již navázanou spolupráci, čímž zvýší šanci na včasné zaznamenání možných problémů se splácením pohledávek a na základě zjištěných informací bude moci rychle a správně reagovat na nastalé změny u zákazníků. Toto opatření zvýší časovou vytíženost oddělení, avšak v dlouhodobém časovém horizontu přinese společnosti XY úsporu nákladů při případném budoucím vymáhání pohledávek. Kontrola dodavatelů by měla probíhat jednou měsíčně. V případě insolvenčního řízení totiž hraje faktor času významnou roli, například prohlášením konkursu se faktury, u nichž ještě nenastala splatnost, považují za splatné a věřitelé mají lhůtu pro přihlášení svých pohledávek jen 30 dnů, z tohoto důvodu je důležité zjistit tuto skutečnost co nejdříve a pohledávku přihlásit, pokud by společnost danou lhůtu nedodržela, pravděpodobnost vymožení pohledávky výrazně klesá a je možné, že se podnik úhrady za nepřihlášenou pohledávku již nikdy nedočká.

Společnost XY nemá vytvořený postup, kterým by se měli pracovníci řídit v případě vzniku pohledávky po splatnosti. V současné době postupují pracovníci při upomínání dlužníků individuálně, na základě předchozích zkušeností, výše dlužné částky a významnosti odběratele. Zavedení vhodného jednotného systému kroků pro případy nesplacení pohledávky dlužníkem je, dle mého názoru, stěžejním opatřením k zefektivnění řízení a správy pohledávek po splatnosti. Toto opatření by přineslo zjednodušení řízení, sledování průběhu upomínání dlužníků a evidence již zaslanych upomínek, které je nutné uchovat. Upomínky slouží jako podklad při dalším postupu vymáhání pohledávek, proto je důležitá jejich řádná a jednotná archivace. Postup komunikace s dlužníkem mohl být následovný:

Tabulka 25 Návrh komunikace s dlužníkem (Vlastní zpracování)

DOBA PO SPLATNOSTI	DRUH JEDNÁNÍ S DLUŽNÍKEM
> 5 dnů	telefonický kontakt
> 10 dnů	e-mailová výzva k zaplacení
> 20 dnů	písemná výzva k zaplacení
<i>pozastavení prodeje na fakturu</i>	
> 45 dnů	vyslání pověřeného zástupce s návrhem splátkového kalendáře a uznáním dluhu k podpisu
> 70 dnů	předžalobní upomínka
> 90 dnů	podání žaloby / vymáhání pohledávky

Po zaslání první písemné výzvy poštou, tedy po uplynutí doby 20 dní, doporučuji společnosti dále nenabízet odběratelům možnost prodeje na fakturu a uskutečňovat prodej pouze při hotovostní platbě. Tímto opatřením zabrání společnost XY dalšímu narůstání dluhu.

V případě, kdy je dlužník ochoten komunikovat a svůj dluh dále řešit navrhuji dohodnout s ním osobní schůzku a předložit mu k podpisu uznání dluhu. Tímto krokem dojde k využití objektivní promlčecí lhůty pohledávky, tedy k prodloužení z původních 3 let daných zákonem na 10 let. Součástí uznání dluhu by mohla být i dohoda o splátkovém kalendáři, v tomto případě doporučuji sjednat tzv. ztrátu výhody splátek, čímž by si společnost XY zajistila právo na okamžité zesplatnění celé částky dluhu, pokud se dlužník zpozdí s úhradou některé z jednotlivých splátek. Další možností oproti uznání dluhu je dohoda s dlužníkem na rozhodčím řízení. Po skončení tohoto řízení by společnost získala tzv. rozhodčí nález, který má povahu rozhodnutí soudu a je plnohodnotným exekučním titulem. Nevýhodou rozhodčího

řízení je, že její společnost XY doposud nevyužila a nemá s tímto procesem žádné zkušenosti. Preferovanou formou vymáhání pohledávky od komunikujícího dlužníka je tedy uznání dluhu a dohoda o splátkovém kalendáři.

Pokud dlužník není ochotný komunikovat a splácet svůj závazek, navrhuji v závislosti na vzdálenosti sídla firmy dlužníka a výše neuhrazené částky, vyslat pověřeného zástupce společnosti k osobnímu jednání, řešení situace a zjištění celkových okolností vedoucím k neuhrazení dluhu, a to po uplynutí 45 dnů od splatnosti pohledávky.

K ukončení dodavatelsko-odběratelského vztahu přistoupí ÚJ po uplynutí doby 90 dnů po splatnosti neuhrazených pohledávek, zároveň ÚJ zahájí vhodný soudní proces vymáhání, kterým může být podání návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu, žaloba, návrh na zahájení insolvenčního řízení, nebo pohledávku úplatně postoupí novému věřiteli.

Tento postup by byl standartním postupem při jednání s dlužníky. Výjimku tvoří významní obchodní partneři, u kterých účetní jednotka využije individuální kroky, například poskytnutí obchodního úvěru.

Postup komunikace s dlužníkem by si měla společnost XY upravit sama, a to v závislosti na své podnikohospodářské strategii. Avšak zavedení jednotného postupu, kterého by se mohli pracovníci držet při komunikaci s dlužníkem, je důležitou součástí řízení pohledávek.

Posledním doporučením pro společnost XY k zefektivnění řízení pohledávek po splatnosti je úprava nárokování smluvních úroků od dlužníků. Společnost XY sice se svými odběrateli sjednány smluvní úroky má, ale ne u všech svých partnerů, tyto úroky počítá a ani nenárokuje jejich zaplacení. Doporučuji, aby společnost počítala smluvní úroky u všech odběratelů při vzniku neuhrazených faktur, později vyčíslené úroky využije k motivaci dlužníka k řádnému splácení dluhu tím, že při splnění dohodnutých termínů splátek nebude na platbě těchto úroků trvat.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo provést analýzu stavu pohledávek ve vybrané společnosti zabývající se výrobou vlnité lepenky a obalů z vlnité lepenky a na jejím základě navrhnout a doporučit zlepšení pro řízení pohledávek po splatnosti z obchodních vztahů v tomto podniku. Ke splnění tohoto cíle bylo nutné identifikovat problémové oblasti z hlediska právního, účetního a daňového řešení nesplacených pohledávek.

V teoretické části byly zpracovány základní poznatky související s řízením pohledávek, způsoby řešení pohledávek po splatnosti mimosoudní i soudní cestou a jejich dopad na účetnictví a daňové odvody společnosti. Tyto teoretické poznatky sloužili jako podklad pro zpracování praktické části a byly získávány metodou literární rešerše z dostupné odborné literatury zabývající se účetnictvím a daňovou problematikou.

V druhé části práce byly tyto poznatky aplikovány na konkrétní společnost zabývající se výrobou vlnité lepenky a obalů z vlnité lepenky. Tato společnost byla v úvodu praktické části představena, následně byla provedena horizontální a vertikální analýza, analýza vývoje a stavu pohledávek a uvedeny konkrétní případy řešení pohledávek po splatnosti ve společnosti.

Na základě provedených analýz a rozboru řešených pohledávek po splatnosti byla v závěru praktické části společnosti navržena doporučení pro optimalizaci stávajícího stavu řízení a správy pohledávek po splatnosti. Stěžejním návrhem bylo zavedení vhodného jednotného postupu komunikace s dlužníky, u kterých vzniknou společnosti pohledávky po splatnosti. V tomto návrhu byla rozlišena komunikace a vymáhání pohledávek od komunikujících a nekomunikujících dlužníků. Dalším doporučením bylo začlenit měsíční kontrolu odběratelů, se kterými již společnost spolupracuje, mezi podnikové činnosti a využití smluvních úroků ke zvýšení motivace dlužníka svůj závazek splatit tím, že při řádném umořování nebude společnost na platbě těchto úroků trvat. Tato část byla zpracována metodou syntézy.

Bakalářská práce kladla důraz zvláště na účetní a daňové řešení pohledávek po splatnosti a dopad na společnost. Řešen byl tedy hlavně odpis pohledávek a vytvoření opravných položek, marginálně se práce zabývala i právními aspekty řízení a vymáhání pohledávek.

Práce se nezabývá řízením pohledávek před jejich vznikem, i když i to je důležitým aspektem při řízení pohledávek v podnikové praxi a jednalo by se o možné rozšíření zpracované problematiky, kterým bych se ráda zabývala v jiné práci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěné zdroje:

- [1] BAŘINOVÁ, Dagmar a Iveta VOZŇÁKOVÁ, 2007. *Pohledávky: právně, daňově, účetně*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 135 s. Finance pro praxi. ISBN 978-80-247-1816-3.
- [2] BRYCHTA, Ivan, 2009. *Daňové a účetní souvislosti pohledávek a závazků*, 2. část. Účetnictví v praxi [online]. (12) [cit. 2018-03-29]. ISSN 2533-4484
- [3] BŘEZINOVÁ, Hana, 2016. *Účetní předpisy pro podnikatele: (zákon o účetnictví, prováděcí vyhláška k zákonu, České účetní standardy) : komentář*. Praha: Wolters Kluwer. xvi, 486. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-064-7.
- [4] HÁSOVÁ, Jiřina a Tomáš MORAVEC, 2013. *Insolvenční řízení*. V Praze: C.H. Beck, xviii, 262 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-459-9.
- [5] JANHUBA, Miloslav, Marie MÍKOVÁ, Jaroslava ROUBÍČKOVÁ a Vladimír ZELENKA, 2016. *Finanční účetnictví: obecné otázky*. V Praze: C.H. Beck, xvii, 273. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-614-2.
- [6] KOUT, Petr a Tomáš LÍBAL, 2015. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady*. 2. vyd. Praha: VOX, 344 s. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-87480-33-5.
- [7] LANDA, Martin, 2009. *Ekonomika insolvenčního řízení*. Ostrava: Key Publishing, 426 s. Ekonomie. ISBN 978-80-7418-031-6.
- [8] MARŠÍKOVÁ, Jolana, 2015. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 4. upravené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 301 s. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-568-5.
- [9] MUNZAR, Vladimír, Hana BŘEZINOVÁ a Ludmila MUZIKÁŘOVÁ, 2002. *Účetnictví I*. 3. vyd. Praha: Svaz účetních, 398 s. Vzdělávání účetních v ČR. ISBN 8086371174.
- [10] PILÁŘOVÁ, Ivana a Jana PILÁTOVÁ, 2016. *Účetní závěrka, základ daně a finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2016*. 8. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: 1. VOX. Účetnictví (VOX). ISBN 978-80-87480-50-2.
- [11] PILÁTOVÁ, Jana a Jaroslav RICHTER, 2011. *Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi: praktická řešení a vzory, daňová a účetní problematika, vybraná související ustanovení*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 119 s. Účetnictví. ISBN 978-80-7263-678-5. Dostupné také z: http://toc.nkp.cz/NKC/201106/contents/nkc20112193501_1.pdf

- [12] PRATT, Jamie, c2014. *Financial accounting in an economic context*. 9th ed. Hoboken: John Wiley, xix, 738 s. ISBN 978-1-118-58255-8.
- [13] RICHTER, Tomáš, 2008. *Insolvenční právo*. Praha: ASPI, 471 s. ISBN 978-80-7357-329-4.
- [14] RYNEŠ, Petr, 2017. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2017*. 17. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-061-4.
- [15] SCHELLE, Karel a Ilona SCHELLEOVÁ, 2006. *Alternativní způsoby řešení obchodních sporů*. Ostrava: Key Publishing, 179 s. Právo. ISBN 80-239-8012-2.
- [16] SMRČKA, Luboš, Jan PLAČEK, Jaroslav SCHÖNFELD a Lee LOUDA, 2016. *Insolvenční řízení: (očekávání, realita a budoucnost insolvenčního zákona)*. Praha: Professional Publishing, 308 s. ISBN 978-80-7431-151-2.
- [17] WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ, 2015a. *Civilní právo procesní. Část první, Řízení nalézací*. 8. vydání. Praha: Leges, 621 s. Student. ISBN 978-80-7502-076-5.
- [18] WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ, 2015b. *Civilní právo procesní. Část druhá, Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. Praha: Leges, 352 s. Student. ISBN 978-80-7502-077-2.

Elektronické zdroje:

- [19] BEZOUŠKA, Petr, 2016. Co by měl vědět věřitel. *PRKpartners.cz* [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <https://www.prkpartners.cz/rekodifikace/legislativni-novinky/356-co-by-mel-vedet-veritel/>
- [20] ČESKO, 1994 Zákon č. 216/1994 ze dne 30. listopadu 1994 o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 67, s. 2106 [cit. 2018-03-06]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [21] ČESKO, 1992a Zákon č. 586/1992 ze dne 18. prosince 1992 o daních z příjmu. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 117, s. 3484 [cit. 2018-02-10]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [22] ČESKO, 1992b Zákon č. 593/1992 ze dne 21. prosince 1992 o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 119, s. 3565-3567 [cit. 2018-02-21]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

- [23] ČESKO, 1991 Zákon č. 563/1991 ze dne 31. prosince 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 107, s. 2802-2807 [cit. 2018-02-10]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [24] ČESKO, 2012 Zákon č. 89/2012 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 33, s. 1026-1365 [cit. 2018-02-10]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [25] DĚRGEL, Martin, 2016. Odpis nedobytné pohledávky. *Portal.pohoda.cz* [online]. [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/odpis-nedobytno-pohledavky/>
- [26] DOLEČEK, Marek, 2014a. Pohledávky. *Businessinfo.cz* [online]. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/pohledavky-ppbi-51112.html#!&chapter=1>
- [27] DOLEČEK, Marek, 2014b. Jak vymáhat pohledávky. *Businessinfo.cz* [online]. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/jak-vymahat-pohledavky-ppbi-55880.html#pohledavka>
- [28] DOLEČEK, Marek, 2017. Insolvence – úpadek a způsoby jeho řešení. *BusinessInfo.cz* [online]. [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/insolvence-upadek-a-zpusoby-jeho-reseni-ppbi-51182.html#!&chapter=1>
- [29] GALVAS, Miroslav, 2014. Postoupení pohledávky dle nového občanského zákoníku. *Epravo.cz* [online]. [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/postoupeni-pohledavky-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku-94500.html>
- [30] CHLADA, Jaromír, 2014. Řízení pohledávek ve firmách. *Portal.pohoda.cz* [online]. [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/rizeni-pohledavek-ve-firmach/>
- [31] Jak probíhá exekuce, 2014. *Ne-exekuci.cz* [online]. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://www.ne-exekuci.cz/inpage/jak-probiha-exekuce/>
- [32] KÖNIGOVÁ, Lenka, 2014. Opravná položka k pohledávce. *Vasdanovyporadce.cz* [online]. [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <http://www.vasdanovyporadce.cz/opravna-polozka-k-pohledavce/>
- [33] MARTÍNKOVÁ, Michaela, 2015. Vzájemné zápočty – účetní a daňový pohled. *Portal.pohoda.cz* [online]. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/vzajemne-zapocty-%E2%80%93-ucetni-a-danovy-pohled/>

- [34] Novinky v pohledávkách v zákoně o rezervách, 2015. *Meridea.cz* [online]. [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <http://www.meridea.cz/index.php/novinky-v-pohledavkach-v-zakone-o-rezervach/>
- [35] Odpis pohledávek - podmínky daňové uznatelnosti odpisu, 2013. *Du.cz* [online]. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/odpis-pohledavek-podminky-danove-uznatelnosti-odpisu-uniqueidgOkE4NvrWuNAcUiL-fcBUUXi6UKYafcH/>
- [36] PILAŘOVÁ, Ivana, 2010. Účetní a daňový pohled na pohledávky po lhůtě splatnosti - účetní a zákonné opravné položky. *Mzdovapraxe.cz* [online]. [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d28525v35676-ucetni-a-danovy-pohled-na-pohledavky-po-lhute-splatnosti/?search_query=
- [37] Rozhodčí řízení, 2013. *Pravnilinka.cz* [online]. [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: <http://www.pravnilinka.cz/bezplatna-pravni-poradna-zdarma/rozhodci-rizeni.html>
- [38] SALAČOVÁ, Michaela, 2015. Zkrácení promlčecí lhůty v obchodních závazkových vztazích. *Sbspartners.cz* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://www.sbspartners.cz/zkraceni-promlceci-lhuty-v-obchodnich-zavazkovych-vztazich>
- [39] Splátkový kalendář a nový občanský zákoník, © 2014. *DOHNAL PERTOT SLATINA advokátní kancelář* [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <http://www.akdps.cz/splatkovy-kalendar-a-novy-obcansky-zakonik/>
- [40] ŠUSTER, Matěj, 2017. Výhody a nevýhody rozhodčího řízení. *Penize.cz* [online]. [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dluhy/18998-vyhody-a-nevyhody-rozhodciho-rizeni>
- [41] TRUHLÁŘOVÁ, Martina, 2015. Novinky v pohledávkách v zákoně o rezervách. *Portal.pohoda.cz* [online]. [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/novinky-v-pohledavkach-%E2%80%93-zakon-o-rezervach/>
- [42] Žaloba a její náležitosti, 2001. *Epravo.cz* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zaloba-a-jeji-nalezitosti-4909.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Ares	Administrativní registr ekonomických subjektů
CP	Celkové pohledávky
CZ	Cizí zdroje
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČNB	Česká národní banka
ČRA	Časové rozlišení aktivní
ČRP	Časové rozlišení pasivní
D	Dal
DM	Dlouhodobý majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
DÚP	Dohadné účty pasivní
FAP	Faktura přijatá
FAV	Faktura vystavená
ID	Interní doklad
IZ	Insolvenční zákon
MD	Má dáti
OA	Oběžný majetek
OP	Opravná položka
OZ	Občanský zákoník
ÚJ	Účetní jednotka
VBÚ	Výpis bankovního účtu
VK	Vlastní kapitál

ZDP	Zákon o daních z příjmu
ZK	Základní kapitál
ZOR	Zákon o rezervách
ZOÚ	Zákon o účetnictví
Δ	Změna

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Účtování účetních OP</i>	29
<i>Obrázek 2 Účetní odpis pohledávky</i>	30

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Třídění pohledávek z hlediska stupně jistoty splácení</i>	12
<i>Tabulka 2 Oceňování pohledávek</i>	13
<i>Tabulka 3 Formy úpadku</i>	21
<i>Tabulka 4 Způsoby řešení úpadku</i>	23
<i>Tabulka 5 OP u pohledávek vzniklých do 31. 12. 2013</i>	33
<i>Tabulka 6 OP u pohledávek vzniklých po 1. 1. 2014</i>	34
<i>Tabulka 7 Podmínka pohledávky u daňového odpisu pohledávky</i>	35
<i>Tabulka 8 Podmínka dlužníka u daňového odpisu pohledávky</i>	35
<i>Tabulka 9 Vertikální analýza aktiv</i>	39
<i>Tabulka 10 Horizontální analýza aktiv</i>	40
<i>Tabulka 11 Vertikální analýza pasiv</i>	41
<i>Tabulka 12 Horizontální analýza pasiv</i>	42
<i>Tabulka 13 Struktura pohledávek</i>	45
<i>Tabulka 14 Struktura pohledávek po splatnosti</i>	46
<i>Tabulka 15 Vybraní ukazatele aktivity společnosti XY</i>	47
<i>Tabulka 16 Souhrn pohledávek za společností A</i>	49
<i>Tabulka 17 Celkové náklady pohledávky A</i>	51
<i>Tabulka 18 Smluvní úroky k pohledávce A</i>	51
<i>Tabulka 19 Účtování o pohledávce A</i>	52
<i>Tabulka 20 Účtování o pohledávce B</i>	53
<i>Tabulka 21 Návrh účtování o pohledávce B v roce 2019</i>	54
<i>Tabulka 22 Účtování o pohledávce C</i>	55
<i>Tabulka 23 Celkové náklady pohledávky D</i>	57
<i>Tabulka 24 Účtování o pohledávce D</i>	57
<i>Tabulka 25 Návrh komunikace s dlužníkem</i>	60

SEZNAM SCHÉMAT

<i>Schéma 1 Třídění pohledávek v insolvenčním řízení</i>	<i>22</i>
<i>Schéma 2 Zachycení OP k pohledávkám v rozvaze</i>	<i>29</i>
<i>Schéma 3 Daňový odpis pohledávky</i>	<i>34</i>

SEZNAM POUŽITÝCH ÚČTŮ

211	Pokladna
221	Bankovní účty
311	Pohledávky z obchodních vztahů
391.1	OP k pohledávkám – zákonná
391.2	OP k pohledávkám – účetní
518	Ostatní služby
538	Ostatní daně a poplatky
546.1	Odpis pohledávky – daňový
546.2	Odpis pohledávky – účetní
558	Tvorba a zúčtování zákonných OP v provozní činnosti
559	Tvorba a zúčtování účetních OP v provozní činnosti
601	Tržby za vlastní výrobky
646	Výnosy z postoupených pohledávek
751	Odepsané pohledávky v podrozvahové evidenci
799	Evidenční účet

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Rozvaha společnosti XY 2016

PŘÍLOHA P I: ROZVAHA SPOLEČNOSTI XY 2016

v mil. Kč	31. 12. 2016			31. 12. 2015
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	2 230	935	1 295	1 194
DM	1 791	923	868	805
DNM	45	25	20	29
Software	45	25	20	29
DHM	1 746	898	848	776
Pozemky a stavby	446	159	286	293
Pozemky	58	0	58	58
Stavby	387	159	228	235
SMV	1 220	739	481	459
Poskytnuté dlouhodobé zálohy	81	0	81	24
OA	437	13	424	389
Zásoby	130	2	126	389
Materiál	39	2	37	52
Nedokončená výroba	1	0	1	3
Výrobky a zboží	90	2	88	56
Pohledávky	307	9	298	277
Kr. pohledávky	307	9	298	277
Pohledávky z obchodních vztahů	288	9	279	252
Pohledávky ostatní	18	0	18	25
Kr. poskytnuté zálohy	3	0	3	7
DÚA	16	0	16	18
Peněžní prostředky	1	0	1	0
ČR	2	0	2	1

v mil. Kč	31. 12. 2016	31. 12. 2015
PASIVA CELKEM	1 295	1 194
VK	701	662
ZK	514	514
Fondy ze zisku	120	122
VH minulých let	0	0
Nerozdělený zisk minulých let	0	0
VH běžného období	67	25
CZ	593	532
Rezervy	78	91
Dlouhodobé závazky	15	7
Odložený daňový závazek	15	7
Krátkodobé závazky	500	433
Závazky z obchodních vztahů	117	118
Závazky - podstatný vliv	322	259
Závazky ostatní	62	56
Závazky k zaměstnancům	9	14
Závazky SP a ZP	5	6
Stát - daňové závazky a dotace	15	10
DÚP	34	26